

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

การศึกษา 5 , ภาค. ประมวลการสอนชั้นประถมปีที่ 4. ธนบุรี : โรงเรียน
การช่างวุฒศึกษา (แผนกการพิมพ์) , 2503.

เจนคูริยางค์ , พระ. หลักวิชาการคนตรีและการขับร้อง เล่ม 1. พระนคร :
โรงพิมพ์จักรา , 2495.

ประคอง กรรณสุต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์รวมกิจ , 2525.

พิชัย ปรัชญาอนุสรณ์. หัวหน้าวิชาการช่วยรีคอร์ด เคอร์ สยามกลการมิวสิกฟาวน์เคชั่น.
สัมภาษณ์ . 24 ธันวาคม 2526.

วิชาการ , กรม. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา , 2523.

— ก. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพ-
มหานคร : อมรินทร์การพิมพ์ , 2524.

— ข. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพ-
มหานคร : อมรินทร์การพิมพ์ , 2524.

ศึกษาธิการ , กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา , 2525.

— หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503. ธนบุรี : โรงเรียน-
การช่างวุฒศึกษา (แผนกการพิมพ์) , 2503.

สันทัต คัมพน์นัท , ปัญญา รุ่งเรือง และ วิภา คงคาภูด. เอกสารประกอบการอบรม
ครูคนตรีระดับประถมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2525. กรุงเทพมหานคร :
ม.ป.ส. , 2525. (อัครสำเนา)

สุดใจ พศพร. ดนตรีศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงธน , 2516.

อรุณรณ บรรจงศิลป์. "ดนตรีกับเด็ก." ใน เอกสารการสอนระดับประถมศึกษา-
วัยเด็ก หน่วยที่ 8 - 15, หน้า 173 - 244. ประเภทรรณ สุวรรณศุข,
บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์ , 2525.

ภาษาต่างประเทศ

Bayless, Katheleen M. and Ramsey, Majorie R. Music : A way of Life
for the Young Child. Louisiana : The C.U. Mosly Company, 1978.

Garretson, M.S. Music for Creativity. New York : The Brentson Company,
1976.

Grbec, Truda Reich. " Music Education in Yugoslavia. " in Music in
Education, Switzerland : UNESCO, 1956.

Greenberg, Marvin. Young Children Need Music ; a Guide for Parents and
Teachers for Young Children. Englewood Cliffs : N.J. Prentice
Hall, 1979.

Ikenouchi, Tomojiro. " Music Education in Japan. " in Music in
Education, Switzerland : UNESCO, 1956.

Jellinek, Walter. Music for Children. London : Schott & Co. LTD, 1957.

Johnstone, Ian Haviland. " The Recorder as a Tool Instrument for
Teaching Music Fundamentals in the Classroom."

Abstract, 1973: 500-A.

Kraus, Egon. " Music Education in Germany." in Music in Education,
Switzerland : UNESCO, 1956.

Malone, Majorie J. " Music Education in The United State of America."

in Music in Education, Switzerland : UNESCO , 1956.

Nye, Robert E. Basic Music for Classroom Teachers : an Activity Approach to Music Fundamentals. New York : Prentice - Hall, 1954.

Nye, Vernice. Music for Young Children. Dubuque, Iowa : Brown, 1975.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชิสเตอร์ โรชา เรจินา ชมไพศาล
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์
2. อาจารย์ สุกรี ไกรเลิศ
ข้าราชการบำนาญกรมศิลปากร , กระทรวงศึกษาธิการ
3. อาจารย์ พ.อ. ชูชาติ พิทักษากร
อาจารย์ประจำภาควิชาสารัตถศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อาจารย์ ดร. โกวิท ชันขศิริ
อาจารย์ประจำโครงการคณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ พิชัย ปริษญาบุตร
หัวหน้าวิชาการชลบุรีเคอร์เซอร์
สยามกลการทมิฬสีฟ้าวันเคชั่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

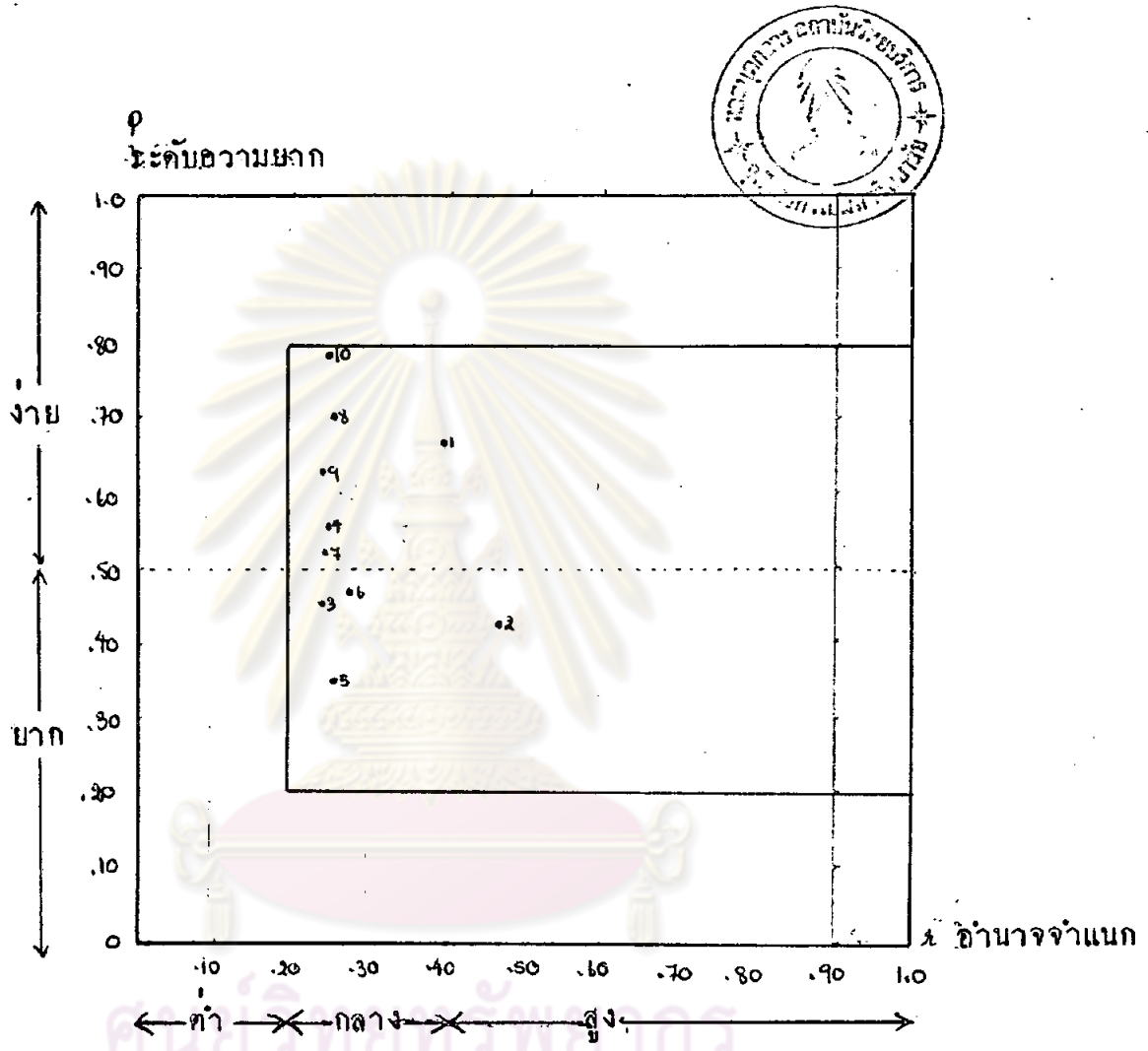

ภาคผนวก ข

จุกกราฟแสดงคุณภาพของแบบทดสอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

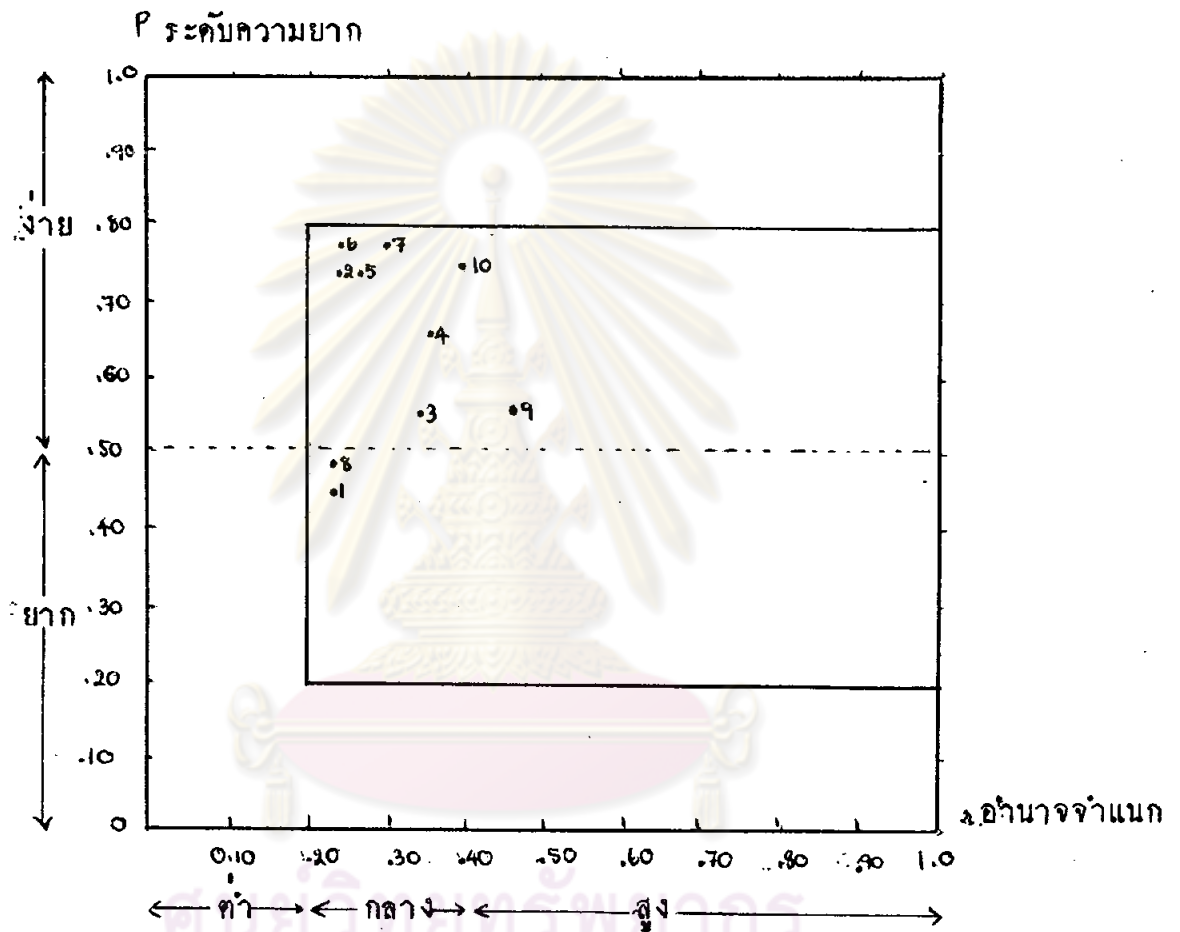
จุดกราฟแสดงคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการ วิชาดนตรีสากลชั้นพื้นฐาน
เรื่อง ระดับเสียงในบันไดเสียง ซี เมเจอร์

ศูนย์วิจัยสหวิทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

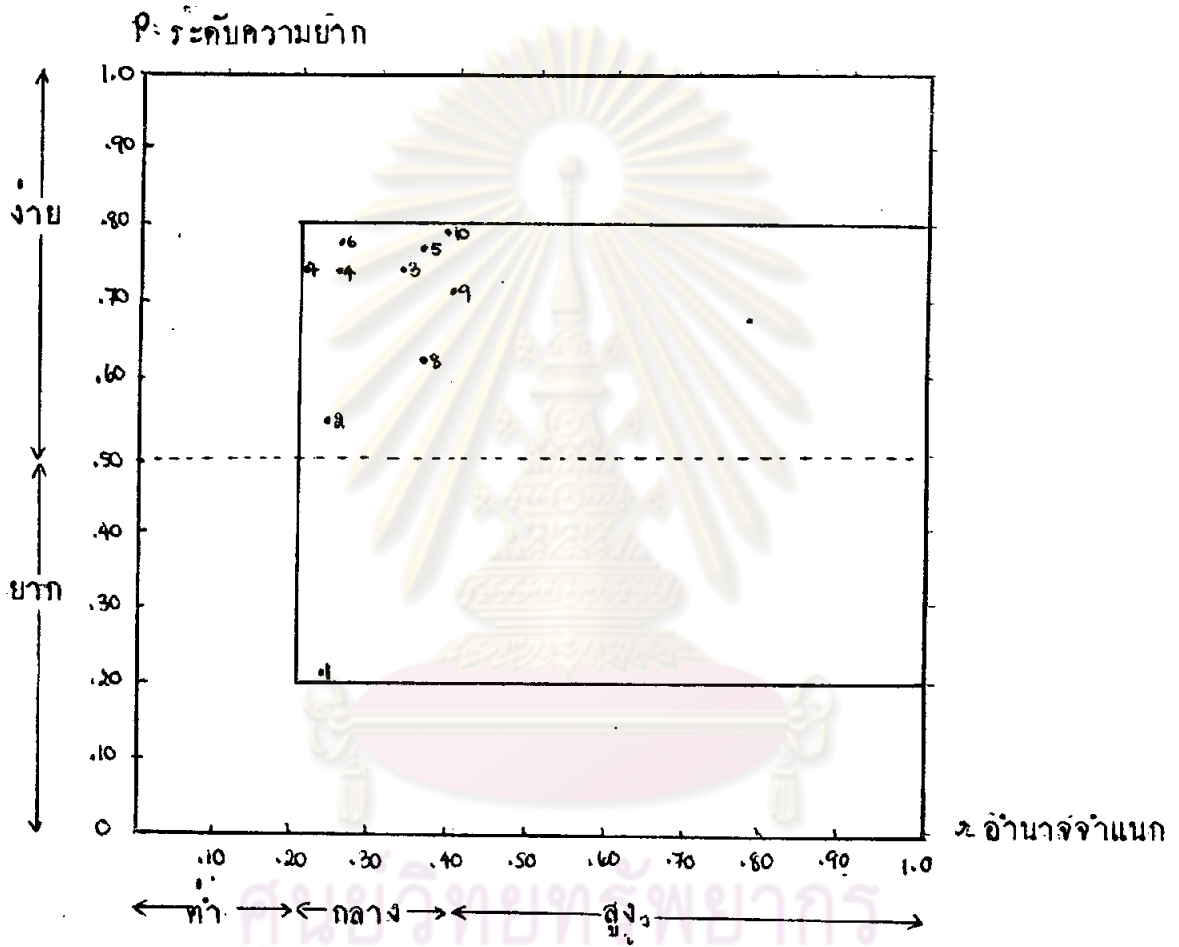

จุดกราฟแสดงคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนคณิตฯ ชั้นพื้นฐาน เรื่อง ชื่อและอัตราส่วนตัวโน้ต

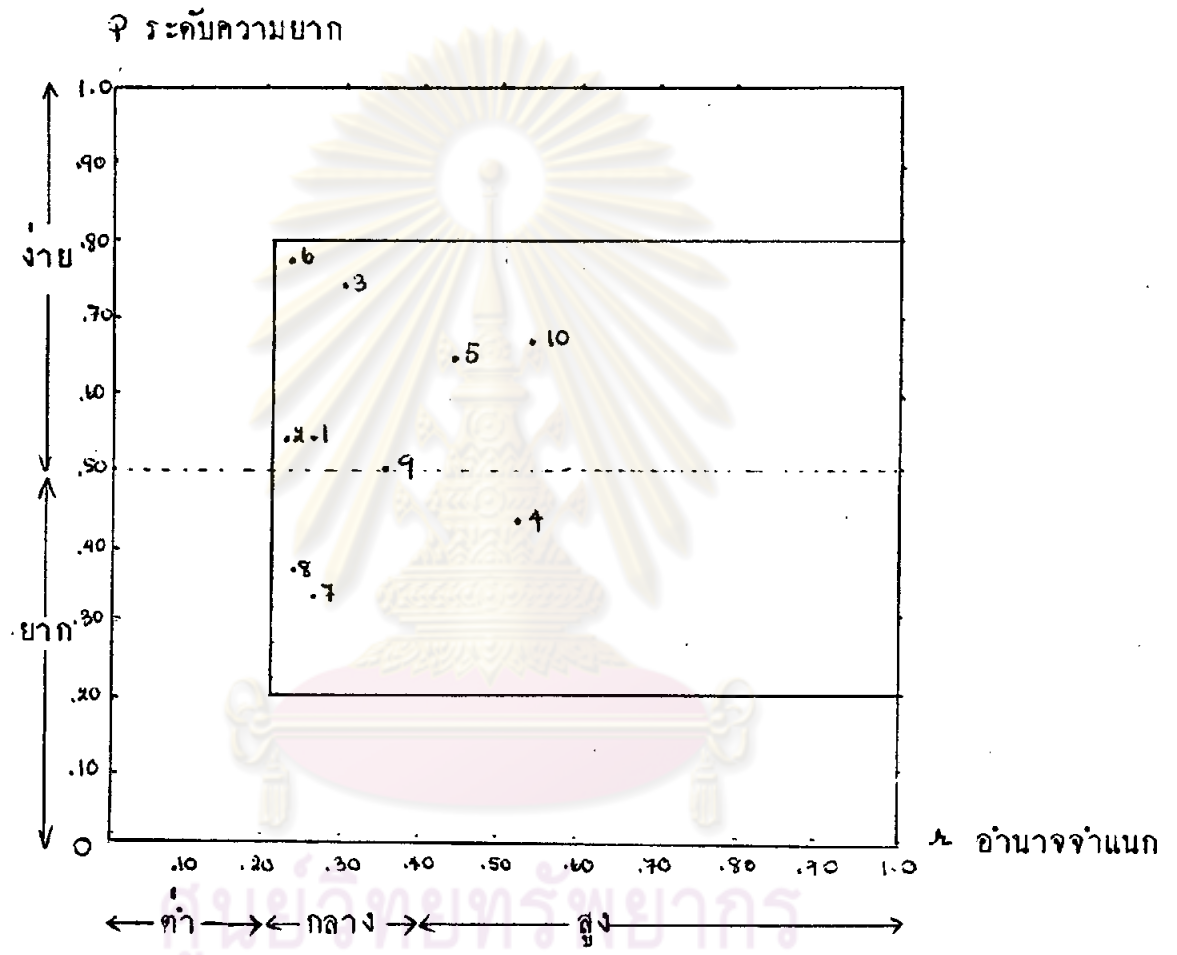
ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุดกราฟแสดงคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนคณิตศาสตร์สาขาลชั้นพื้นฐาน
 เรื่อง เครื่องหมายกำหนดจิงหะ 2 และ 4

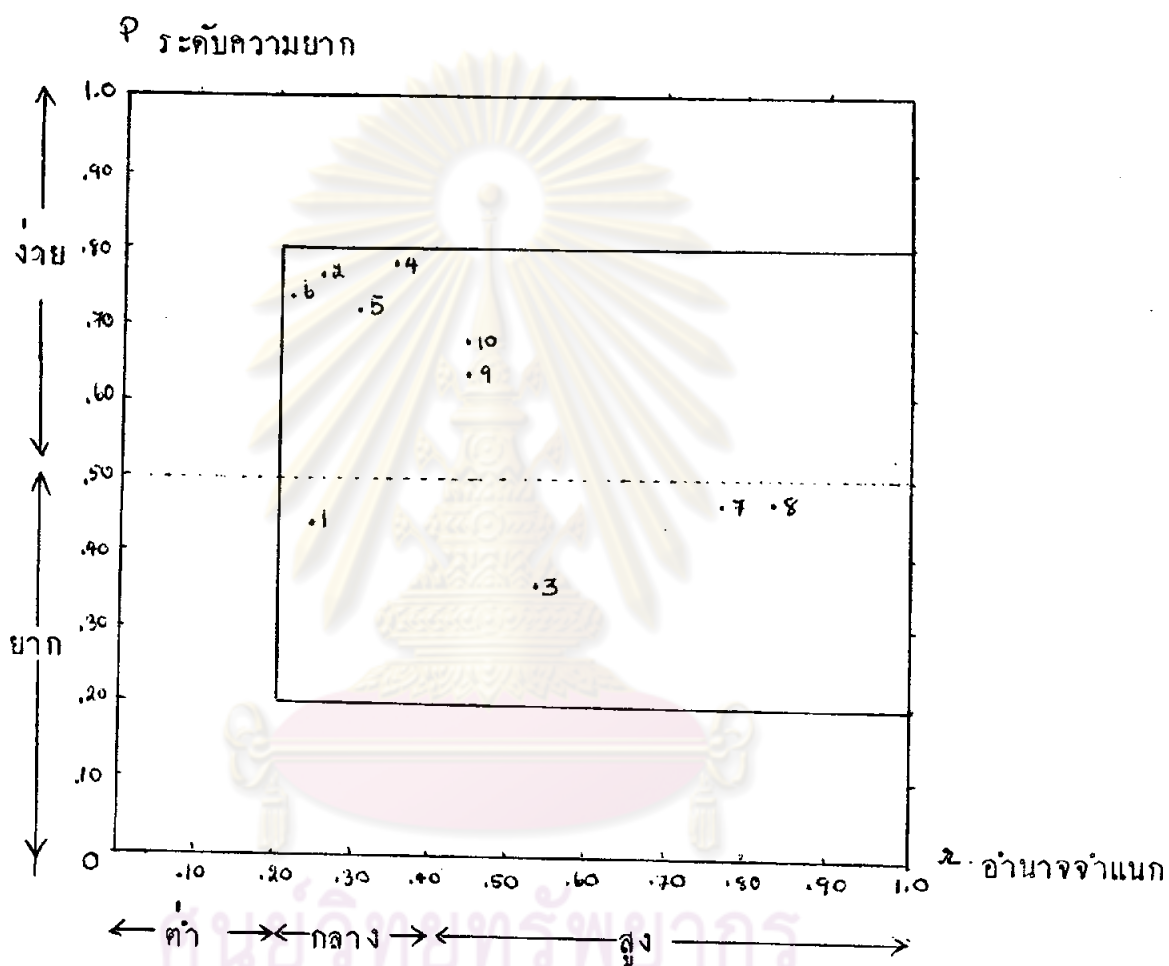
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุดกราฟแสดงคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนคณิตศาสตร์สาขากลชั้นพื้นฐาน
เรื่อง จังหวะ

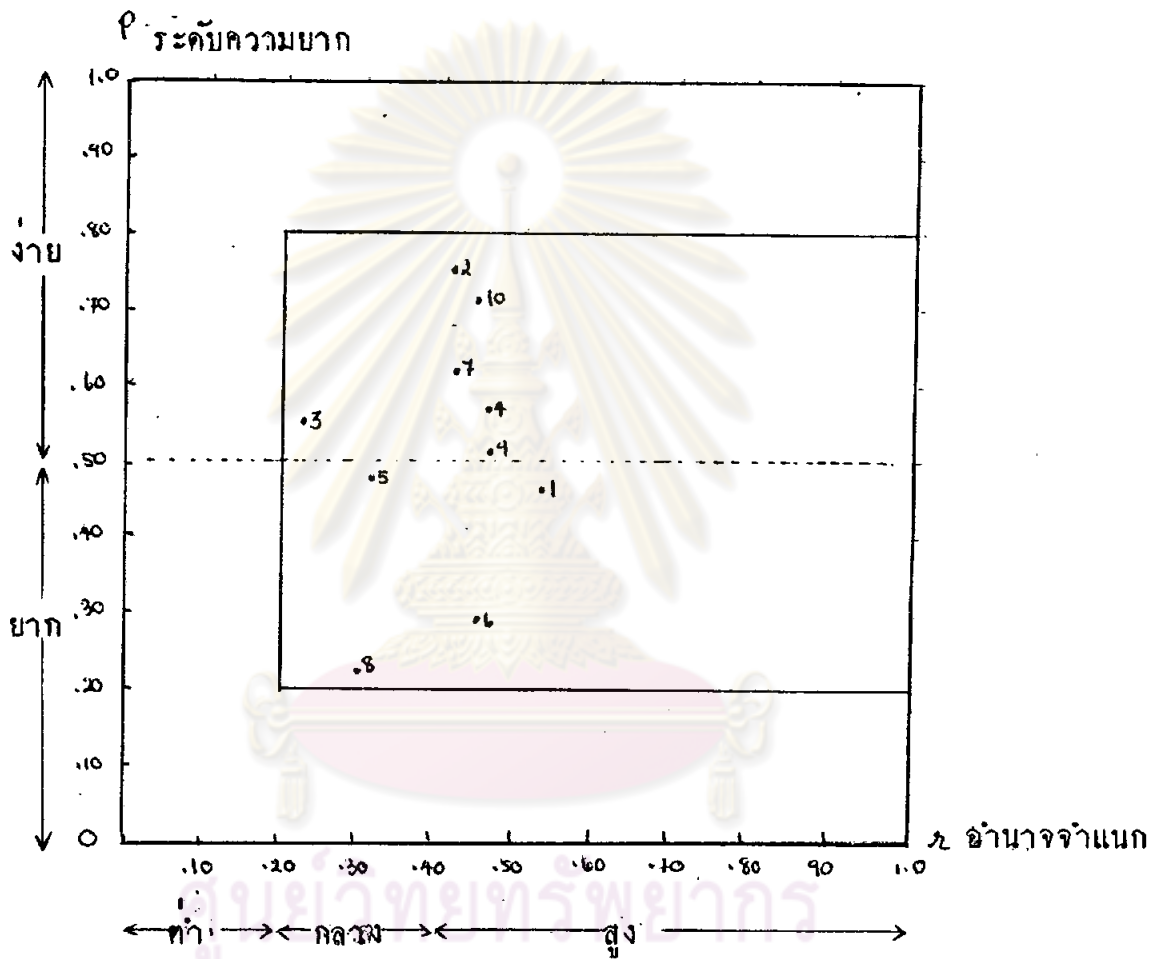
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุดกราฟแสดงคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนคนตรีสาขาลชั้นพื้นฐาน
เรื่อง การอ่านโน้ต

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุดกราฟแสดงคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนคณิตวิสาภลชั้นพื้นฐาน เรื่อง การเขียนโน้ต

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

แผนการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ก แผนการสอนคณิตศาสตร์ชั้นพื้นฐาน

โคบไซค์คู่วริคอร เคอร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนคนตรีสากลชั้นพื้นฐาน

เรื่อง บันโคเสียง ซี เมเจอร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วันที่ เดือน มกราคม พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง "ตื่นแต่เช้า" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยไล่บันโคเสียง ซี เมเจอร์ขึ้นลงได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถฟังเสียงเมโลดีก้า แล้วตอบได้ว่าเป็นระดับเสียงใดใน

บันโคเสียง ซี เมเจอร์ ได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

บันโคเสียง ซี เมเจอร์ ประกอบด้วย เสียงที่ต่างกัน 7 ตัว เรียงลำดับชื่อจาก

ต่ำไปสูงดังนี้

โค

เร

มี

ฟา

ซอ

ลา

ที

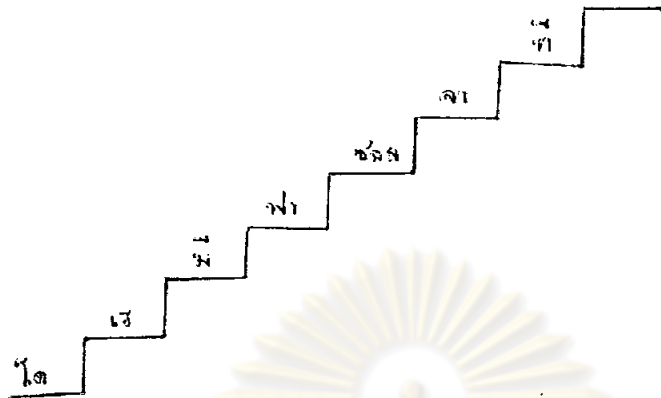
ประสบการณ์

1. แผนภูมิเพลง ตื่นแต่เช้า

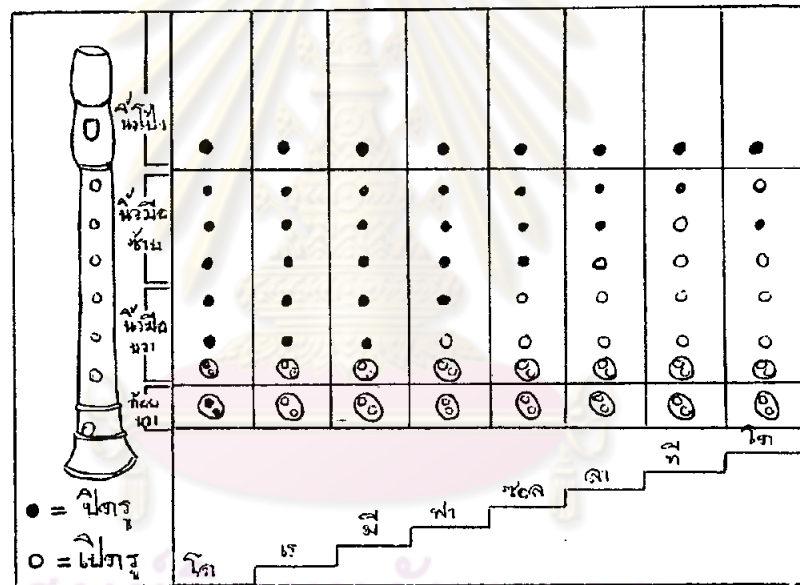
เพลง ตื่นแต่เช้า		
ตื่นแต่เช้า	อาบน้ํา	สีฟัน
กินอาหาร	บํารุง	ร่างกาย
โตเร็วเร็ว	แล้วเรา	เป็นผู้ใหญ่
กาย	ใจ	เราสุขเออย
โค เร มี	โค เร	มี โค
มี ฟา ซอ	มี ฟา	ซอ มี
ซอ ซอ ซอ	ลา ซอ	ฟา มี โค
เร	เร	โค ที โค

2. บันไดเสียง ซี เมเจอร์ เมื่อเรียงลำดับลงบันไดจากต่ำไปสูง ใคดังนี้

3. แผนภูมิการจับขลุ่ย

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเพลงและโน้ตเพลง "ต้นเต้เช่า" จากแผนภูมินั้นครูร้องเพลงต้นเต้เช่าให้นักเรียนฟัง ดังนี้

ต้น เต้ เค้า ขบ น้า ลี ฟัน กิ่ง อร น้า รุ่ ว่าบ ภาย โด เร็ว เร็ว แฉ่ง เสา ไม้ ไม้ ไม้ ไม้ กาน ไค เสา ลี เคา
 โด เร มี โด เร มี โด มี ฟา ซอล มี ฟา ซอล มี ซอล ซอล ซอล ลา ซอล ฟา มี โด เร เร โด โด โด

เมื่อครูร้องจบแล้วให้นักเรียนหัดร้องตาม จนสามารถร้องได้คล่อง ทั้งเนื้อเพลงและโน้ตเพลง จากนั้นครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของเนื้อเพลงต้นเต้เช่า

2. อภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องชื่อของตัวโน้ตในบทเพลง "คืนแต่เช้า" ที่ไม่ซ้ำกัน ให้นักเรียนบอกชื่อโน้ตเหล่านั้นแล้วครูจึงเขียนชื่อโน้ตลงบนบันไดที่วาดไว้บนกระดาน เรียงตามลำดับจากต่ำไปสูง ดังนี้

3. สาขิตวีซึการจับขลุ่ยรีคอร์เดอร์ตามระดับเสียง โดยเริ่มจากเสียงโดต่ำไปจนถึงโดสูง แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม จากนั้นครูเป่าขลุ่ยไล่บันไดเสียงขาขึ้น 1 ครั้ง แล้วให้นักเรียนเป่าตาม โดยครูแนะนำเรื่องการใช้ลมที่พอเหมาะให้นักเรียนทราบ จากนั้นครูเป่าขลุ่ยไล่บันไดเสียงขาลง 1 ครั้ง แล้วให้นักเรียนเป่าตาม

ครูสาขิตการเป่าขลุ่ยไล่บันไดเสียงขึ้นลงซ้ำ ๆ แล้วให้นักเรียนทำตามซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง จนนักเรียนสามารถเป่าได้คล่องพอสมควร

4. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน เพื่อเล่นเกมต่อบันไดเสียงดังนี้ นักเรียนกลุ่มที่หนึ่งเริ่มเป่า "โด" กลุ่มที่สองเป่า "เร" กลุ่มที่หนึ่งเป่า "มี" กลุ่มที่สองเป่า "ฟา" สลับกันไปเรื่อย ๆ อย่าให้ขาดตอน ถ้ากลุ่มใดขาดหรือเสียงเพี้ยนมาก ๆ ถือว่าแพ้ จากนั้นฝึกให้ฟังเสียง เมโลดิก้า เล่นโน้ตทีละ 1 ตัว แล้วตอบว่าเป็นโน้ตเสียงอะไร แล้วฟังเสียงโน้ตทีละ 2 ตัว ตอบว่าเสียงอะไร ทำซ้ำๆ กันเช่นนี้ จนเห็นว่านักเรียนสามารถตอบได้ถูกต้อง

5. ให้นักเรียนเป่าขลุ่ยไล่บันไดเสียงขาขึ้นและขาลงอย่างละเที่ยว แล้วฟังเสียงเมโลดิก้า เล่นโน้ตทีละตัวแล้วตอบว่า เป็นเสียงอะไร จากนั้นให้นักเรียนร้องเพลง "คืนแต่เช้า" พร้อมกัน โดยมีครูเล่นเมโลดิก้าประกอบและนักเรียนบางคนออกมาเล่นเครื่องกำกับจังหวะประกอบด้วย

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลง "ต้นแต่เช้า"
2. แผนภูมิการจับทูลูย
3. กลองสแนร์ (SNARE DRUM)
4. เมโลดิกา (MELODICA)
5. ซลู่รี้คอร์ดเคอร์ (RECORDER)

ประเมินผล

1. สังเกตความสามารถในการร้องเพลง "ต้นแต่เช้า"
2. พังความถูกต้องและคุณภาพของเสียงซลู่ที่นักเรียนเป่า และคุณลักษณะการจับตลอดจนการเปิดปิดทูลูย
3. สังเกตความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับระดับเสียงในบันไดเสียงซี เมเจอร์

หมายเหตุ

เพลงต้นแต่เช้า : ท่านอง แมนรัตน์ ศรีกรานนท์
เนื้อร้อง อวบ เหมะรัชตะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง บันไดเสียง ซี เมเจอร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วันที่ เดือน มกราคม พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยตัวโน้ตในบันไดเสียง ซี เมเจอร์ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถฟังเสียงเมโลดี้แล้วทบทวนได้ว่า เป็นระดับเสียงใดในบันไดเสียง ซี เมเจอร์ ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยโน้ตเพลง "หนูมาลี" ได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

1. บันไดเสียง ซี เมเจอร์ ประกอบด้วย โน้ต 7 ตัว เรียงลำดับจากต่ำไปสูงได้ดังนี้

โด
เร
มี
ฟา
ซอล
ลา
ที

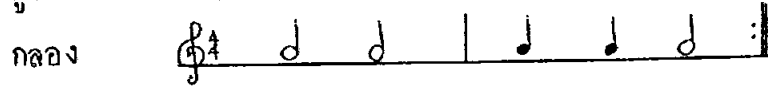
2. โน้ต 7 ตัว มีระดับเสียงเรียงกันโดยเริ่มจากต่ำไปสูง

ประสบการณ์

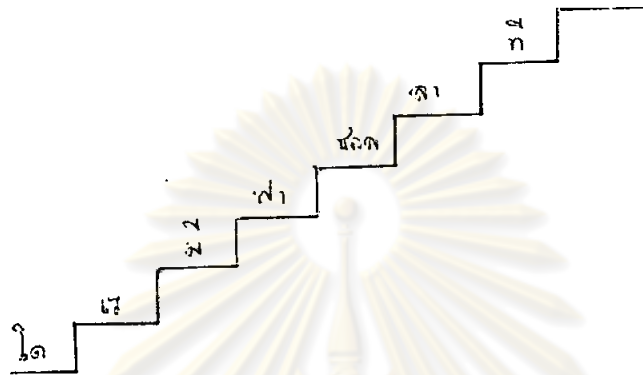
1. แฉกโน้ตเพลง คั่นแต่เขา

เพลง คั่นแต่เขา		
คั่นแต่เขา	อาบน้ำ	สีฟัน
กินอาหาร	ทำรุ่ง	ร่างกาย
โตเร็วเร็ว	แล้วเรา	เป็นผู้ใหญ่
กาย	ใจ	เราสุขเฮย
โด เร มี	โด เร	มี โด
มี ฟา ซอล	มี ฟา	ซอล มี
ซอล ซอล ซอล	ลา ซอล	ฟา มี โด
เร	เร	โด ที โด

2. รูปแบบของจังหวะ

3. บันไดเสียง ซี เมเจอร์ มีเสียงเรียงจากต่ำไปสูง ดังนี้

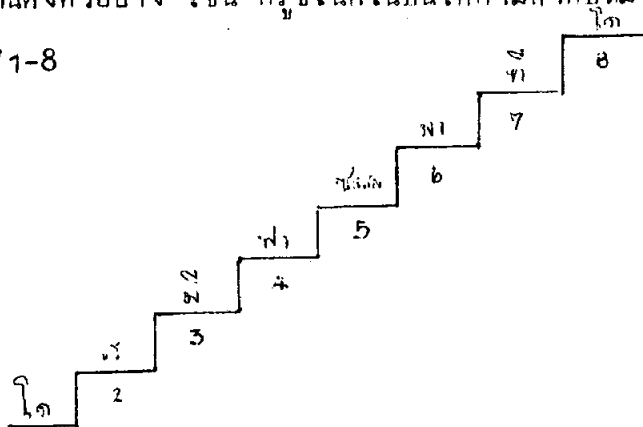
4. แบบฝึกหัด การเป่าขลุ่ย เพลง "หนูมาลี"

แบบฝึกหัด เพลง.....							
มี	เร	โด	เร	มี	มี	มี	-
เร	เร	เร	-	มี	ซอ	ซอ	-
มี	เร	โด	เร	มี	มี	มี	-
เร	เร	มี	เร	โด	-	โด	-

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนร้องเพลง "ต้นแต้เจ้า" พร้อมกัน โดยมีนักเรียนบางคนออกมาเล่นเครื่องกำกับจังหวะตามรูปแบบที่จังหวะกำหนด จากนั้นให้นักเรียนเป่าขลุ่ยไล่บันไดเสียง ซี เมเจอร์ ขาขึ้น และขาลง อย่างละ 3 เทียบ

2. ครูเขียนบันไดเสียงบนกระดาน แล้วชี้โน้ตในบันไดเสียงทีละตัว ให้นักเรียนเป่าพร้อมกันดังตัวอย่าง เช่น ครูชี้โน้ตในบันไดตามลำดับหมายเลข 1-2/1-3/1-4/1-5/1-6/1-7/1-8

นักเรียนก็จะเป่าขลุ่ยว่า "โค-เร/โค-มี/โค" ฯลฯ เป็นต้น เมื่อเห็นว่านักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยได้โดยเสียงไม่เพี้ยนแล้ว ครูจึงเล่นเมโลดิกาโน้ตทีละตัว แล้วให้นักเรียนตอบว่าครูเล่นโน้ตเสียงอะไร แล้วเพิ่มเป็นเล่นทีละ 2 ตัว ให้นักเรียนตอบเช่นกัน ทำดังนี้จนนักเรียนสามารถตอบได้ เมื่อครูเล่นโน้ตทีละ 3 ตัว

3. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่มเท่า ๆ กัน (ประมาณกลุ่มละ 10 คน) แล้วครูแจกแบบฝึกหัดการเป่าขลุ่ยเพลง "หนุมานลี" ให้นักเรียนทุกคน ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันฝึกหัดเพลง "หนุมานลี" ให้ได้ โดยมีครูเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงผลงานการเป่าขลุ่ยเพลง "หนุมานลี" หน้าชั้น เมื่อครบทุกกลุ่มแล้วให้นักเรียนเป่าขลุ่ยไบบันโคเสียง ซี เมเจอร์ พร้อมกันสักครึ่งหนึ่ง ทั้งขาขึ้นและขาลง

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลง "ต้นแต่เจ้า"
2. แบบฝึกหัดการเป่าขลุ่ยเพลง "หนุมานลี"
3. กลองสแนร์ (SNARE DRUM)
4. เมโลดิกา (MELODICA)
5. ขลุ่ยรีคอร์ดเดอร์ (RECORDER)

ประเมินผล

1. พังความถูกต้องของเสียงขลุ่ยที่นักเรียนเป่าและคุณลักษณะการจับและเปิดปิดขลุ่ย
2. ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับระดับเสียงในบันโคเสียง ซี เมเจอร์
3. สังเกตความสามารถการเป่าขลุ่ยเพลง "หนุมานลี"

หมายเหตุ

เพลงต้นแต่เจ้า ท่านอง แมนรัตน์ ศรีกรานนท์
เนื้อร้อง อวบ เหมะรัชตะ

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

เรื่อง ชื่อและอัตราส่วนตัวโน้ต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วันที่ เดือน มกราคม พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง "ดอกไม้ไทย" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเรียกชื่อตัวโน้ตและตัวหยุดได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถบอกค่าอัตราส่วนของตัวโน้ตและตัวหยุดได้ถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยให้มีความยาวของเสียงเท่ากับค่าของตัวโน้ตแต่ละชนิดได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

1. ชื่อของตัวโน้ต

o	เรียกว่า	โน้ตตัวกลม
d	"	โน้ตตัวขาว
♪	"	โน้ตตัวดำ
♩	"	โน้ตเขม้ต 1 ชั้น

2. อัตราส่วนของตัวโน้ต

ถ้า o มีค่า 4 จังหวะ (เป็นโน้ตที่มีค่ามากที่สุด)

แล้ว d จะมีค่า 2 จังหวะ (เป็นโน้ตที่มีค่าเป็น $\frac{1}{2}$ ของโน้ตตัวกลม)

และ ♪ จะมีค่า 1 จังหวะ (เป็นโน้ตที่มีค่าเป็น $\frac{1}{2}$ ของโน้ตตัวขาว)

และ ♩ จะมีค่า $\frac{1}{2}$ จังหวะ (เป็นโน้ตที่มีค่าเป็น $\frac{1}{2}$ ของโน้ตตัวดำ)

3. ชื่อตัวหยุด

☞ เรียกว่า หยุดตัวดำ

4. อัตราส่วนตัวหยุด

☞ มีค่าเท่ากับโน้ตตัวดำ 1 ตัว ใช้แทนจังหวะที่ไม่มีเสียง

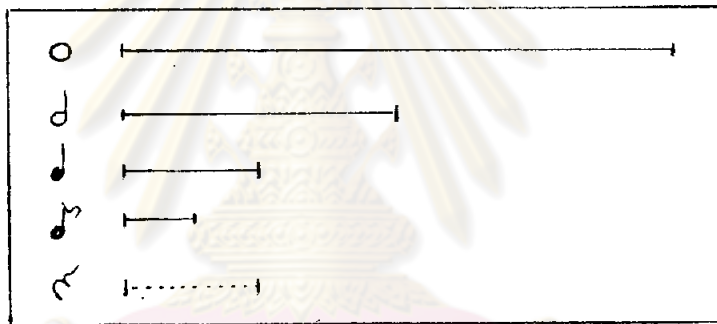

ประสบการณ์

1. แผนภูมิเพลง คอกไม้ไทย

เพลงคอกไม้ไทย	
เที่ยวเดินชมอยู่ในสวน	คอกลำควนกระดังงา
ชมราตรี มะลิป่า	คอกจำปาหอมรวริน
ควาเวืองกุหลาบ	เอนทาบช่อนกลิ่น
คอกจำปีและคอกกระถิน	รินรวรินส่งกลิ่นหอม

2. อัตราร่วมของตัวโน้ตและตัวหยุด สามารถแสดงออกมาเป็นระยะทางได้ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

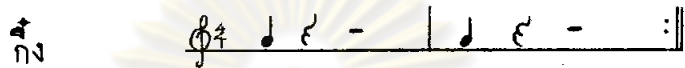
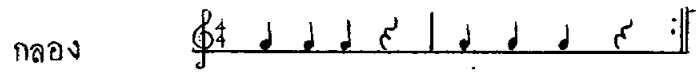
3. ตัวโน้ตแต่ละชนิด จะใช้สำหรับบันทึกแทนเสียงที่มีความสั้นยาว ลดหลั่นกัน
4. แบบฝึกหัดการ เป่าขลุ่ยตามอัตราร่วมตัวโน้ต

5. บัทรค่าตัวโน้ตและตัวหยุด

1. รูปแบบของจังหวะ

กิจกรรม

1. นักเรียนอ่านเนื้อเพลง "ดอกไม้ไทย" จากแผนภูมิแล้วครูร้องเพลงนี้ให้นักเรียนฟัง จากนั้นจึงให้นักเรียนร้องตาม จนสามารถร้องได้เองอย่างถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ ดังต่อไปนี้

2. ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับคำต่าง ๆ ในบทเพลง "ดอกไม้ไทย" ซึ่งมีความสั้นยาวของเสียงแตกต่างกันแล้วให้นักเรียนบอกความแตกต่างของเสียงสั้น-ยาวเหล่านั้นให้ได้ จากนั้นครูเขียนตัวโน้ต 5 ชนิด บนกระดานให้นักเรียนดู ตามลำดับดังนี้

- เรียกว่า โน้ตตัวกลม
- " โน้ตตัวขาว
- " โน้ตตัวดำ
- " โน้ตเชบีค 1 ชั้น
- " หยุดตัวดำ

ลาซิกการ เป่าขลุ่ยเสียงยาวเท่ากับ $\text{c } \text{d } \text{e } \text{f } \text{g } \text{a } \text{b } \text{c}$ ตามลำดับ โดยเคาะจังหวะตาม จากนั้นอธิบายถึงอัตราส่วนของตัวโน้ตและตัวหยุดดังกล่าวให้ทราบ

3. ครูแสดงแผนภูมิแสดงระยะสั้น-ยาวของตัวโน้ตและตัวหยุด แล้วฝึกการเป่าขลุ่ยตามตัวโน้ตในแผนภูมินั้น โดยครูชี้โน้ตและเคาะจังหวะให้นักเรียนเป่าขลุ่ยตามระดับเสียงที่ครูกำหนด

4. คิคมัตรคำแบบฝึกหัดการ เป่าขลุ่ยบนกระดานที่ละ 3 ข้อ แล้วชี้ทีละข้อ พร้อมทั้งเคาะจังหวะให้นักเรียนเป่าขลุ่ยตามระดับเสียงที่ครูกำหนดให้ ทำเช่นนี้จนครบ 9 ข้อ แล้วสลับข้อกันไปมา จนเห็นว่านักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยตามอัตราส่วนตัวโน้ตได้คล่อง

5. ชูบัตรคำ ตัวโน้ต และตัวหยุดทีละใบ แล้วให้นักเรียนเรียกชื่อให้ถูกต้อง จากนั้นให้ตอบคำถามเกี่ยวกับค่าอัตราส่วนตัวโน้ตให้ถูกต้อง และเป่าขลุ่ยตามอัตราส่วนนั้น ๆ แล้วครูและนักเรียนร้องเพลง "ดอกไม้ไทย" พร้อมกัน 1 เที้ยว โดยมีนักเรียนบางคนเล่นเครื่องกำกับจังหวะประกอบ

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลง "ดอกไม้ไทย"
2. แผนภูมิเสียงระยะทางความสั้น-ยาวของตัวโน้ตและตัวหยุด
3. บัตรคำแบบฝึกหัดการ เป่าขลุ่ย
4. บัตรคำตัวโน้ตและตัวหยุด
5. กลองสแนร์ (SNARE DRUM)
6. **ขลุ่ยรีคอร์เดอร์** (RECORDER)

ประเมินผล

1. ทั้งเพลงและความถูกต้องของทำนองเพลง "ดอกไม้ไทย"
2. ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับชื่อ, อัตราส่วนตัวโน้ตและตัวหยุด
3. ความสามารถในการ เป่าขลุ่ยตามแบบฝึกหัดที่กำหนดให้

หมายเหตุ

เพลงดอกไม้ไทย ทำนองและเนื้อร้อง สุกรี ไกรเลิศ

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
เรื่อง ชื่อและอัตราส่วนตัวโน้ต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
วันที่ เดือน มกราคม พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถขับร้องเพลง "ดอกไม้ไทย" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยให้มีความยาวของเสียง เท่ากับค่าของตัวโน้ตแต่ละชนิดได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถตอบคำถาม เกี่ยวกับชื่อและอัตราส่วนตัวโน้ตได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

1. ชื่อของตัวโน้ตและตัวหยุด

○	เรียกว่า	โน้ตตัวกลม
◡	"	โน้ตตัวขาว
♪	"	โน้ตตัวดำ
♩	"	โน้ตเซมิโน้ต 1 ชั้น
♯	"	หยุดตัวดำ

2. อัตราส่วนตัวโน้ตและตัวหยุด

ถ้า ○	มีค่า	4 จังหวะ	(เป็นโน้ตที่มีค่ามากที่สุด)
แล้ว ◡	จะมีค่า	2 จังหวะ	(เป็นโน้ตที่มีเสียงยาว $\frac{1}{2}$ ของโน้ตตัวกลม)
และ ♪	จะมีค่า	1 จังหวะ	(เป็นโน้ตที่มีเสียงยาว $\frac{1}{2}$ ของโน้ตตัวขาว)
และ ♩	จะมีค่า	$\frac{1}{2}$ จังหวะ	(เป็นโน้ตที่มีเสียงยาว $\frac{1}{2}$ ของโน้ตตัวดำ)
และ ♯	จะมีค่า	1 จังหวะ	เท่ากับโน้ตตัวดำ ไขแทนจังหวะที่ไม่มีเสียง

ประสบการณ์

1. แผนภูมิเพลง ดอกไม้ไทย

กิจกรรม

1. นักเรียนร้องเพลง "ดอกไม้ไทย" 1 เที่ยว
2. ดิฉันบัตรแบบฝึกหัดการหัดเป่าขลุ่ย ตามอัตราส่วนตัวโน้ตบนกระดาษทีละ 3 ข้อ แล้วชี้ให้นักเรียนเป่าทีละข้อ โดยกำหนดระดับเสียง (Pitch) ให้เหมือนกันทุกคน
3. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่มเท่า ๆ กัน แจกบัตรคำสำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม ๆ ละ 1 ชุด ให้นักเรียนช่วยกันจับคู่ บัตรคำที่มีความสัมพันธ์กัน แล้วช่วยกันฝึกเป่าขลุ่ยให้ไต่ตามโน้ตในบัตรคำนั้น กลุ่มใดเสร็จก่อนถือว่าชนะ
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงผลงานกิจกรรมกลุ่ม
5. ครูอภิปรายสนทนาเกี่ยวกับชื่อและอัตราส่วนตัวโน้ตที่เรียนมา จากนั้นครูเป่าขลุ่ยตามแบบฝึกหัดการเป่าขลุ่ยฯ ทีละข้อโดยไม่เรียงลำดับกัน ให้นักเรียนตอบว่าเป็นการเป่าขลุ่ยตามโน้ตข้อใด เสร็จแล้วครูและนักเรียนร้องเพลง "ดอกไม้ไทย" พร้อมกัน โดยมีนักเรียนบางคนเล่นเครื่องกำกับจังหวะประกอบ

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลง "ดอกไม้ไทย"
2. แบบฝึกหัดการเป่าขลุ่ยตามอัตราส่วนตัวโน้ต
3. บัตรคำสำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม
4. กลองสแนร์ (SHARE DRUM)
5. เมโลดิกา (MELODICA)
6. ขลุ่ยรีคอร์ดเดอร์ (RECORDER)

ประเมินผล

1. ฟังเพลงและความถูกต้องของท่านองเพลง "ดอกไม้ไทย"
2. ความสามารถในการเป่าขลุ่ยได้ถูกต้องตามอัตราส่วนตัวโน้ตและตัวหยุด
3. ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับเสียงที่ตรงตามชื่อและอัตราส่วนตัวโน้ตและตัวหยุด

หมายเหตุ

เพลงดอกไม้ไทย ท่านองและเนื้อร้อง สุกรี ไกรเลิศ

แผนการสอนคณิตศาสตร์สากลขั้นพื้นฐาน
เรื่อง เครื่องหมายกำหนดจังหวัด 2, 4
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
วันที่ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง "มาเล่นดนตรี" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียน สามารถเข้าคู่และเคาะจังหวะได้ถูกต้องตามเครื่องหมายกำหนดจังหวัด 2 ได้
3. นักเรียนสามารถบอกความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวัด 2 ได้

มโนทัศน์

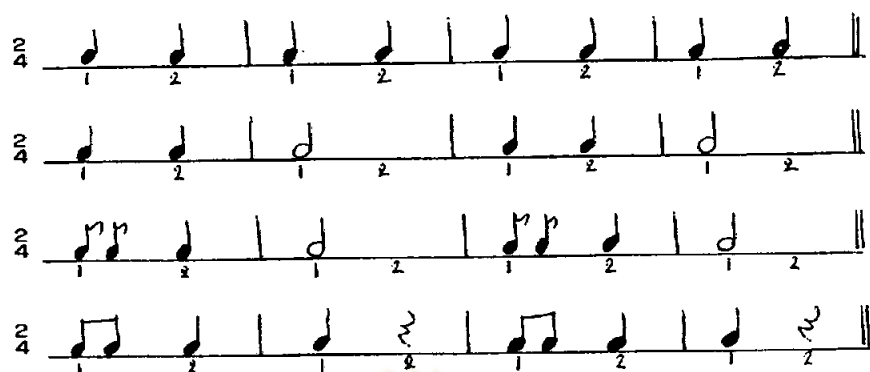
เครื่องหมาย กำหนดจังหวัดหมายถึง ตัวเลข 2 ตัวที่เขียนซ้อนกัน เช่น 2, 4
เพื่อบอกให้รู้ว่าบทเพลงนั้นเป็นบทเพลงในจังหวัดใด
เครื่องหมายกำหนดจังหวัด จะบันทึกไว้ที่ตอนต้นของบทเพลงหนึ่ง ๆ เพียงครั้ง
เดียว

ประสบการณ์

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวัด 2 และ 4 มีความหมายดังนี้
เลขตัวบน หมายถึง จำนวนจังหวัดในหนึ่งห้อง เช่น 2 แสดงว่า เพลงนั้น
มี 2 จังหวัดในหนึ่งห้อง ถ้า 4 ก็แสดงว่า เพลงนั้นมี 4 จังหวัดในหนึ่งห้อง (เพลงหนึ่ง ๆ
จะมีกี่ห้องก็ได้)
เลขตัวล่าง หมายถึง การแบ่งโน้ตตัวกลมออกเป็นส่วน ๆ เท่า ๆ กัน
และ 1 ส่วนมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ ตัวอย่างเช่น 2 แสดงว่า ต้องแบ่งโน้ตตัวกลม (o)
ออกเป็น 4 ส่วน เท่า ๆ กัน ดังนั้นแต่ละส่วนจะมีค่าเท่ากับโน้ตตัวค่า 1 ตัว
นั่นคือโน้ตตัวค่า 1 ตัว เท่ากับ 1 จังหวะ เป็นต้น
2. แผนภูมิเพลง มาเล่นดนตรี

4. นักเรียนฝึกเป่าขลุ่ยตามโน้ตข้างบน โดยมีครูเคาะจังหวะกำกับ ทำซ้ำ ๆ และสลับไปมาจนเห็นว่านักเรียนมีทักษะในการ เป่าขลุ่ยตามโน้ตในเครื่องหมายกำหนดจังหวะได้

5. สนทนากลุ่ม-ตอบเกี่ยวกับความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2 จากนั้นนักเรียนร้องเพลง "มาเล่นดนตรี" โดยมีนักเรียนบางคนออกมา เล่นเครื่องกำกับจังหวะ

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลง "มาเล่นดนตรี"
2. บัตรคำ
3. กลองสแนร์ (SNARE DRUM)
4. เมโลดิกา (MELODICA)
5. ขลุ่ยรีคอร์เดอร์ (RECORDER)

ประเมินผล

1. ฟังเสียงเพลงและความถูกต้องของเพลง "มาเล่นดนตรี"
2. ความสามารถในการ เป่าขลุ่ยและเคาะจังหวะให้ถูกต้องตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ
3. ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของ เครื่องหมายกำหนดจังหวะ

หมายเหตุ

เพลง มาเล่นดนตรี ทำนองของเก่า
เนื้อร้อง สุมาลี ขจรคำรังกิจ

แผนการสอนคนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
เรื่อง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ $\frac{4}{4}$
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง "มาเล่นคนตรี" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถบอกความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะได้ถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอก (Rhythmic Dictation)

ได้ถูกต้อง
มโนทัศน์

เครื่องหมายกำหนดจังหวะ หมายถึง ตัวเลข 2 ตัวที่เขียนซ้อนกัน เช่น $\frac{2}{4}$, $\frac{4}{4}$ ซึ่งเขียนไว้ที่ตอนต้นของบทเพลง เพื่อบอกให้รู้ว่า บทเพลงนั้นเป็นบทเพลงในจังหวะใด

ประสบการณ์

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ มีความหมายดังนี้
เลขตัวบน หมายถึง จำนวนจังหวะในหนึ่งห้อง เช่น $\frac{2}{4}$ แสดงว่า เพลงนั้นมี 2 จังหวะในหนึ่งห้อง ถ้า $\frac{4}{4}$ ก็แสดงว่า เพลงนั้นมี 4 จังหวะในหนึ่งห้อง (เพลงหนึ่ง ๆ จะมีกี่ห้องก็ได้)
- เลขตัวล่าง หมายถึง การแบ่งโน้ตตัวกลมออกเป็นส่วน ๆ เท่า ๆ กัน และ 1 ส่วนมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ ตัวอย่างเช่น $\frac{2}{4}$ แสดงว่า ต้องแบ่งโน้ตตัวกลม (o) ออกเป็น 4 ส่วนเท่า ๆ กัน ดังนั้น แต่ละส่วนจะมีค่าเท่ากับโน้ตตัวค่า 1 ตัว นั่นคือ โน้ตตัวค่า 1 ตัวเท่ากับ 1 จังหวะ เป็นต้น

3. ครูเป่าขลุ่ยเป็นวรรค ๆ ให้นักเรียนเป่าตาม โดยรักษาจังหวะ $\frac{4}{4}$ อยู่ตลอดเวลาการฝึก ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการฟังเสียง การจำเสียง และฝึกทักษะการเป่าขลุ่ยด้วย

4. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ เท่า ๆ กัน แข่งขันเขียนโน้ตจังหวะบนกระดาษ โดยครูเป่าขลุ่ยโน้ตจังหวะทีละ 1 ชุค ๆ ละ 2 ท้อง กลุ่มใดเขียนถูกต้องมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ เมื่อจบเกมส์ ให้นักเรียนฝึกเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอกเป็นรายบุคคล

5. สนทนาอธิบายซักถาม เกี่ยวกับความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$, $\frac{4}{4}$

6. นักเรียนและครูร้องเพลง "มาเล่นดนตรี" พร้อมกันโดยมีนักเรียนบางคนเล่นเครื่องกำกับจังหวะประกอบ

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลง "มาเล่นดนตรี"
2. บัตรคำโน้ตจังหวะ
3. กลองสแนร์ (SNARE DRUM)
4. เมโลดิกา (MELODICA)
5. ขลุ่ยรีคอร์ดเดอร์ (RECORDER)

ประเมินผล

1. ฟังเพลงและความถูกต้องของเพลง "มาเล่นดนตรี"
2. ความสามารถในการเป่าขลุ่ยให้ถูกต้องตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$
3. การตอบคำถามเกี่ยวกับ ความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ
4. ความถูกต้องของการเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอก (Rhythmic Dictation)

หมายเหตุ

เพลง มาเล่นดนตรี ทำนองของเก่า
เนื้อร้อง สุมาลี ขจรคำรังกิจ

แผนการสอนคนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

เรื่อง จังหวะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถตีกระสวยจังหวะ 2 และ 4 ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถปรบมือตามโน้ตที่เป็นจังหวะหลักและจังหวะทำนองของเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" ได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

กระสวยจังหวะ หมายถึง สัญลักษณ์ที่อยู่หน้าเพลงกำหนดเพื่อช่วยให้นักเรียนและนักดนตรีสามารถขับร้องและบรรเลงเพลงได้อย่างพร้อมเพรียงกัน

จังหวะหลัก หมายถึง จังหวะพื้นฐานของบทเพลง โดยทั่วไปจังหวะหลักจะมักตรงกับจังหวะที่หนึ่งตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2 และ 4 ทั้งยังเป็นจังหวะที่มีน้ำหนักมากกว่าจังหวะอื่น

ประสบการณ์

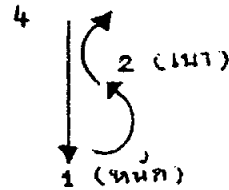
1. แผนภูมิเพลง หากว่าเรากำลังสบาย

หากว่าเรากำลังสบาย

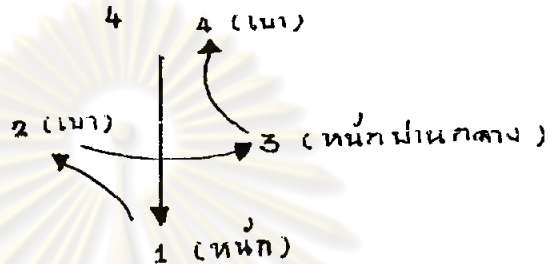
หากว่า เรากำลัง สบาย
หากว่า เรากำลัง สบาย
หากว่า เรากำลัง สบาย
หากว่า เรากำลัง สบาย

2. แขนงมิกระสวนจังหวัด

2.1 กระสวนจังหวัด 2 มีทิศทางของมือและนำหนักดังนี้

2.2 กระสวนจังหวัด 4 มีทิศทางของมือและนำหนักดังนี้

กิจกรรม

- นักเรียนอ่านเนื้อเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" พร้อมกันแล้วฟังครูร้องนำและหัดร้องตามจนสามารถร้องได้คล่องและถูกต้อง พร้อมทั้งแสดงท่าประกอบเพลงได้
- อธิบายความหมายของกระสวนจังหวัด 2 และ 4 ตามลำดับ พร้อมทั้งตีกระสวนจังหวัดทั้งสองแบบใหญ่
- สาธิตการตีกระสวนจังหวัด 2 พร้อมทั้งร้องเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" ประกอบ จากนั้นให้นักเรียนฝึกตีกระสวนตามแล้วสาธิตการตีกระสวนจังหวัด 4 พร้อมกับร้องเพลง "ชาติไทย" หรือ เพลง "ดอกไม้ไทย" ก็ได้ประกอบ จากนั้นจึงให้นักเรียนฝึกตีกระสวนตามจนเห็นว่านักเรียนสามารถตีกระสวนได้ทั้งสองแบบ
- เลือกนักเรียนที่ตีกระสวนจังหวัด 4 ได้สวยและถูกต้อง ออกมาหน้าชั้น เป็นผู้นำตีกระสวนเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" ส่วนนักเรียนที่เหลือให้ร้องเพลงพร้อม ๆ กับ ส่วนครูชี้คเส้นไค้ค่าในแขนงมิเพลงที่ตรงกับจังหวัดที่หนึ่ง ดังนี้

หากว่าเรากำลังสบายจงตบมือพลัน ___

หากว่าเรากำลังสบายจงตบมือพลัน ___

หากว่าเรากำลังมีสุข ไม่มีทุกข์ใดใดทั้งสิ้น

มีวประวิงอะไรกันเล่า จงตบมือพลัน ___

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
เรื่อง จังหวะ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถปรบจังหวะหลักและจังหวะทำนองของเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถบอกกระสวนจังหวะที่ผู้อำนวยเพลงที่ได้อ่าน
4. นักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยตามโน้ตจังหวะได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

กระสวนจังหวะ หมายถึง สัญลักษณ์ที่ผู้อำนวยเพลงกำหนด เพื่อช่วยให้นักร้องและนักดนตรีสามารถร้องเพลงและบรรเลงได้พร้อมเพรียงกัน

จังหวะหลัก หมายถึง จังหวะพื้นฐานของบทเพลง โดยทั่วไปจังหวะหลักมักจะตรงกับจังหวะที่หนึ่งตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2 และ 4 และเป็นจังหวะที่มีน้ำหนักมากกว่าจังหวะอื่น

จังหวะทำนอง หมายถึง ความสั้นยาวของเสียงทุกเสียงในทำนองเพลง

ประสบการณ์

1. แขนงมิเพลง หากว่าเรากำลังสบาย

เพลง หากว่าเรากำลังสบาย

หากว่า เรา กำลัง สบาย จน มี พลัง

หากว่า เรา กำลัง สบาย จน มี พลัง

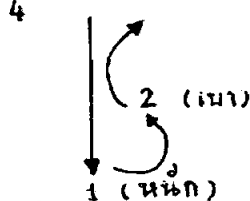
หากว่า เรา กำลัง มี สุข ไม่ มี ความใดใด ทั้ง สิ้น

แม้จะ วิ่งอะไร กัน เรา จน จน มี พลัง

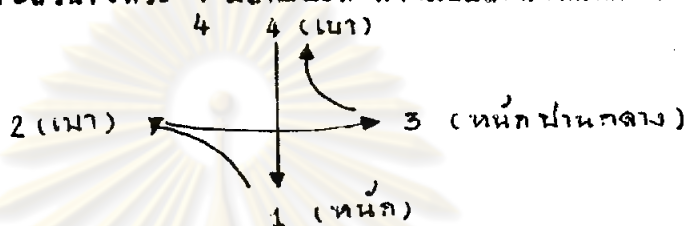

2. แผนภูมิกระสวนจังหวะ

2.1 กระสวนจังหวะ 2 มีลักษณะทิศทางมือและน้ำหนักดังนี้

2.2 กระสวนจังหวะ 4 มีลักษณะทิศทางมือและน้ำหนักดังนี้

3. บัทรคำโน้ตจังหวะ

กิจกรรม

1. นักเรียนร้องเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" พร้อมกับปรบจังหวะหลัก และจังหวะฟ้านองอย่างละ 1 เที้ยว
  2. ครูตีกระสวนจังหวะ 2 และ 4 สลับไปสลับมา ให้นักเรียนตอบว่า ครูตีกระสวนจังหวะใด
  3. ตีกับัทรคำโน้ตจังหวะบนกระดานที่ละข้อ ให้นักเรียนเป่าขลุ่ยตามโน้ตจังหวะ โดยครูกำหนดระดับเสียงของขลุ่ยให้นักเรียน
  4. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่มเท่า ๆ กัน มอบเนื้อเพลงให้กลุ่มละ 1 เพลง
- ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 เพลง คืนแก่เจ้า
- กลุ่มที่ 2 เพลง คอกไม้ไทย
- กลุ่มที่ 3 เพลง มาเล่นดนตรี
- กลุ่มที่ 4 เพลง หากว่าเรากำลังสบาย
- กลุ่มที่ 5 เพลง หนูมาลี

มีคำสั่งให้ขีดเส้นใต้คำของเนื้อเพลงที่ตรงกับจังหวะหลัก จากนั้นให้ฝึกปรบมือตามจังหวะหลักและจังหวะทำนอง ตามลำดับ

5. นักเรียนออกมาแสดงผลงานปรบมือตามจังหวะหลักและจังหวะทำนองของเพลงในกลุ่มตน
6. อภิปรายเกี่ยวกับ กระสวนจังหวะ จังหวะหลัก และจังหวะทำนองร่วมกัน

ข้อการสอบ

1. แขนงมิเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย"
2. แขนงมิกระสวนจังหวะ
3. บัทรคำโน้ตจังหวะ

ประเมินผล

1. ฟังความถูกต้องของเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย"
2. ความสามารถในการปรบจังหวะหลักและจังหวะทำนองของเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย"
3. ความถูกต้องในการตีกระสวนจังหวะ 2 และ 4
4. ความถูกต้องในการ เป่าขลุ่ยตามโน้ตจังหวะ 4

หมายเหตุ

เพลง หากว่าเรากำลังสบาย ทำนองและเนื้อร้อง ของเก่า

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

เรื่อง การอ่านโน้ต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

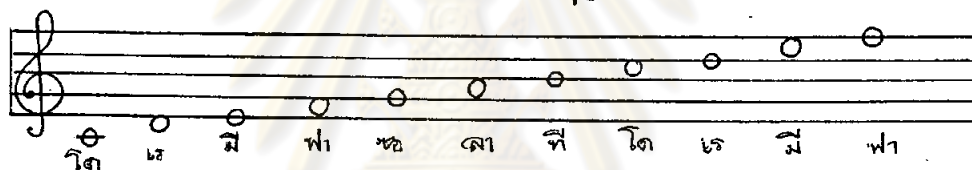
วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง "แมงมุมลาย" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถอ่านโน้ตและเป่าขลุ่ยตามโน้ตที่กำหนดได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถบอกชื่อตัวโน้ตที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

บันทึก 5 เส้น มีไว้สำหรับบันทึกเสียงเพลง โน้ตเสียงสูงบันทึกไว้แนวนอน โน้ตเสียงต่ำบันทึกไว้แนวล่าง ลحنลั่นกันตามลำดับ

โน้ตในบรรทัด 5 เส้นที่บันทึกด้วยหัวกุญแจซอล มีชื่อเรียกดังนี้

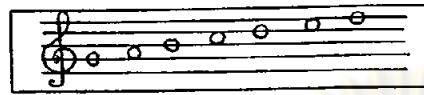
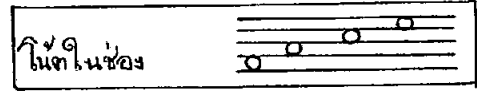
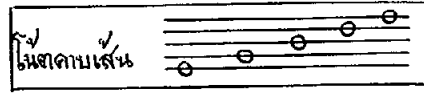
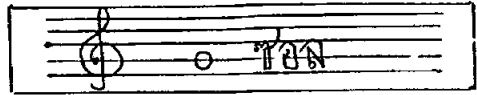
ประสบการณ์

1. แผนภูมิ เพลงแมงมุมลาย

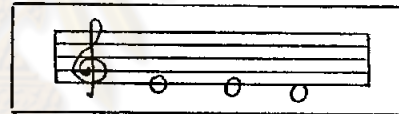
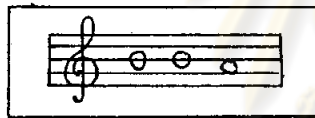
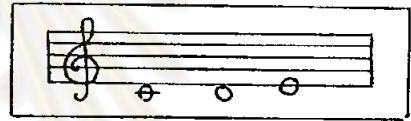
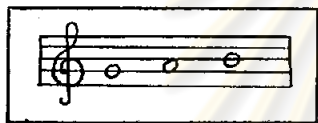
เพลงแมงมุมลาย

แมง มุม ลาย ลาย... นอน... คืบ... ไต่... มัน... ขด... ขาน... ใน... ลาย...
 ลาย... นิ่ง... หัน... ภา... ลม... ไต่... ลม... ลม... นิ่ง... ลาย...
 หาย... ลาย... ก็... ลม... ลม... นิ่ง... ลม... ไม่... คืบ... ลาย...
 หัน... ลม... ไต่... ลม... ฟา... นิ่ง... ลม... ลม... ลาย... ลาย... ลม...

2. บัทรักำ

3. บัทรักำแบบฝึกหัดอ่านโน้ตและเป่าซอคู่

๗๑

กิจกรรม

1. นักเรียนอ่านเนื้อเพลง "แมงมุมลาย" พร้อมกัน และฟังครูร้องนำแล้วร้องตามจนสามารถร้องได้ถูกต้องทั้งเนื้อร้องและโน้ตเพลง
2. ครูชี้คบบรรทัด 5 เส้น 1 บรรทัด อธิบายให้ทราบถึงประโยชน์ของบรรทัด 5 เส้น ตลอดจนลักษณะของตัวโน้ตที่บันทึกบนบรรทัด 5 เส้น บอกความหมายของกุญแจซอล และการเรียกลำดับตัวโน้ตในบันไดเสียง ซี เมเจอร์ ลงบนบรรทัด 5 เส้น พร้อมกับเป่าซอคู่ให้นักเรียนได้ยินเสียงควบคู่
3. ครูฝึกบัทรักำแบบฝึกหัดการอ่านโน้ตและเป่าซอคู่บนกระดาน เป็นชุด ๆ แล้วฝึกตามชั้นตอนต่อไป

3.1 ครูจับชลุ่ยตามโน้ตบนบัตรคำแล้วอ่านโน้ต

3.2 นักเรียนดูแล้วจับชลุ่ยตามและอ่านโน้ต

3.3 นักเรียนจับชลุ่ยแล้วเป่า

ทั้ง 3 ตอนของการฝึกของรักษาจังหวะ 4 ไม้ตลอดเวลา

4. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม เป่าชลุ่ยเพลง "แมงมุมลาย" แบบประสาน โดยให้กลุ่มหนึ่งเป่า 4 bars แรก กลุ่มสองเป่า 4 bars หลัง ครูเป็นผู้คุมจังหวะ ฝึกจนนักเรียนสามารถเป่าได้ถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ

5. อภิปรายซักถามเกี่ยวกับการอ่านโน้ตในบันทึก 5 เส้น

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลง "แมงมุมลาย"
2. บัตรคำ
3. บัตรคำแบบฝึกการอ่านโน้ตและเป่าชลุ่ย
4. ชลุ่ยรีคอร์ดเกอร์ (RECORDER)

ประเมินผล

1. ฟังความถูกต้องของการร้องเพลง "แมงมุมลาย"
2. ความสามารถในการอ่านโน้ตและเป่าชลุ่ยตามโน้ตที่กำหนดให้ และสามารถพักลมได้ถูกต้องตามวรรคเพลง
3. ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับการอ่านโน้ตที่กำหนดให้

หมายเหตุ

เพลง แมงมุมลาย ทำนองและเนื้อร้อง ของเก่า

2. แบบฝึกหัดการอ่านโน้ตและเป่าขลุ่ย

3. โน้ตสำหรับแบ่งกลุ่ม

กิจกรรม

1. นักเรียนร้องเพลง "แมงมุมลาย" พร้อมกับทั้งโน้ตและเนื้อร้อง จากนั้นให้นักเรียนเป่าขลุ่ยประสานกันโดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเป่า 4 bars แรก กลุ่มสองเป่า 4 bars หลัง

2. ครูคิดแบบฝึกหัดกับอ่านโน้ตและเป่าขลุ่ยบนกระดานเป็นข้อ ๆ ให้นักเรียนเป่าขลุ่ยตามโน้ตที่ครูชี้โดยมีลำดับขั้นการฝึกดังนี้

2.1 ครูชี้โน้ตทีละข้อ จับขลุ่ยตามโน้ตที่ชี้

2.2 นักเรียนอ่านโน้ต จับขลุ่ยตามโน้ตที่อ่าน (ยังไม่ต้องเป่า)

2.3 นักเรียนเป่าขลุ่ยตามโน้ตที่อ่าน

ในการฝึกต้องรักษาจังหวะ $\frac{4}{4}$ ตลอดเวลา

3. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม มอบงานให้ฝึกดังนี้

3.1 กลุ่มที่หนึ่ง ให้ร้องเพลง "แมงมุมลาย" แล้วเป่าขลุ่ยตามโน้ตต่อไปนี้

4 เที้ยว

3.2 กลุ่มที่สอง เป่าขลุ่ยตามโน้ตต่อไปนี้ 4 เที้ยว แล้วร้องเพลง

"แมงมุมลาย" 1 เที้ยว

3.3 กลุ่มที่สาม เป่าขลุ่ยตามโน้ตต่อไปนี้ 4 เที้ยว แล้วร้องเพลง

"แมงมุมลาย" 1 เที้ยว

3.4 กลุ่มที่สี่ ร้องเพลง "แมงมุมลาย" 1 เที้ยว แล้วเป่าขลุ่ยตามโน้ตต่อไปนี้ 1 เที้ยว

4. นักเรียนทุกกลุ่มเป่าขลุ่ยและร้องเพลงตามที่ฝึกไว้

5. อภิปรายซักถามเกี่ยวกับการอ่านโน้ต

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลง "แมงมุมลาย"
2. แบบฝึกการอ่านโน้ตและเป่าขลุ่ย
3. โน้ตสำหรับแบ่งกลุ่ม
4. ขลุ่ยรีคอร์ดเกอร์ (RECORDER)

ประเมินผล

1. ทักษะความถูกต้องของเพลง "แมงมุมลาย"
2. ความสามารถในการเป่าขลุ่ยตามโน้ตที่กำหนดให้
3. ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับการอ่านโน้ต

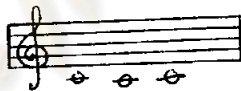
แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
เรื่อง การเขียนโน้ต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยตามโน้ตที่เขียนทันทีที่ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถเขียนโน้ตลงในบรรทัด 5 เส้นตามที่ได้ออกข้อ
4. นักเรียนสามารถเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอกได้ถูกต้อง

ประสบการณ์

1. เพลง "หากว่าเรากำลังสบาย"
2. การฝึกการอ่านโน้ตที่เขียนทันที (sight reading) เป็นการฝึกอ่านโน้ตที่ไม่เคยผ่านสายทามมาก่อน ครูจะฝึกดังนี้

2.1 ครูเขียนโน้ต 3 ตัว เช่น

2.2 นักเรียนเป่า "โค โค โค"

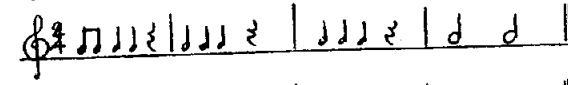
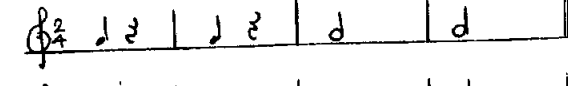
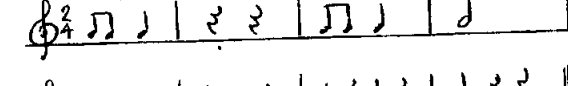
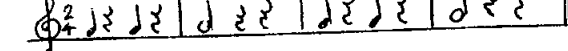
2.3 ครูเขียนโน้ตท่อน เช่น

2.4 นักเรียนเป่า "โค เร มี"

เป็นต้น

ตลอดเวลาการฝึก ต้องรักษาจังหวะ 4 ตลอดเสมอ

3. Rhythmic Dictation

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

กิจกรรม

1. นักเรียนร้องเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" พร้อมกัน จากนั้นฝึกเป่าขลุ่ยไต่บันไดเสียงขึ้นลง จนคล่องพอสมควร
2. ครูเขียนโน้ตบนกระดานทีละ 3 เสียง ให้นักเรียนเป่าขลุ่ยตามโน้ตที่เขียนทันที (sight reading)
3. ครูเป่าขลุ่ยโน้ตทีละ 3 ตัว ให้นักเรียนบันทึกลงบรรทัด 5 เส้น เป็นการฝึกคนฟังและการเขียนโน้ต
4. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3 คน (จะได้ประมาณ 17 กลุ่ม) เพื่อช่วยกันปรักษางาน ครูเป่าขลุ่ยระคนเสียงเดียวกันตลอด แต่เป็นจังหวะ ๆ ให้นักเรียนเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอก (Rhythmic Dictation)
5. อภิปรายซักถามปัญหาเกี่ยวกับการเขียนโน้ต

สื่อการสอน

1. แบบฝึกการอ่านโน้ตที่เขียนทันที
2. แบบฝึกการเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอก
3. ขลุ่ยรีคอร์ดเดอร์ (RECORDER)
4. เมโลดิกา (MELODICA)

ประเมินผล

1. ความถูกต้องและไพเราะของเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย"
2. ความถูกต้องของการเป่าขลุ่ยตามโน้ตที่เขียนทันที
3. ความสามารถในการเขียนโน้ตลงในบรรทัด 5 เส้นตามที่ได้ยิน
4. ความสามารถในการเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอก

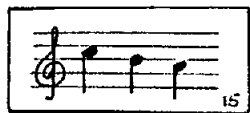
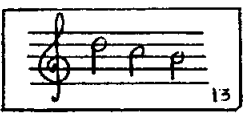
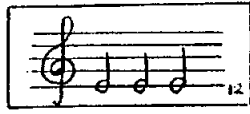
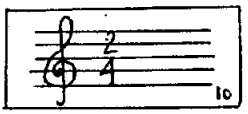
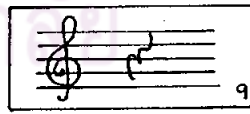
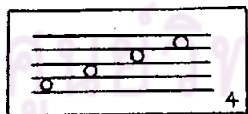
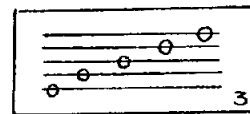
แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
เรื่อง การเขียนโน้ต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลงที่กำหนดได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเขียนโน้ตและตัวหยุดได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถบอกลักษณะตัวโน้ตและตัวหยุดที่ถูกต้องหรือผิดได้ถูกต้อง

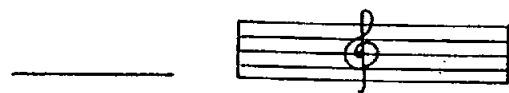
ประสบการณ์

1. เพลง ขึ้นแต่เช้า
เพลง คอกไม้ไทย
เพลง มาเล่นดนตรี
เพลง หากว่าเรากำลังสบาย
เพลง มงมมลาย
2. บัทรัก

3. แบบฝึกหัดการเขียนโน้ต

3.1 จงขีดเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อถูก และ ✗ หน้าข้อผิด

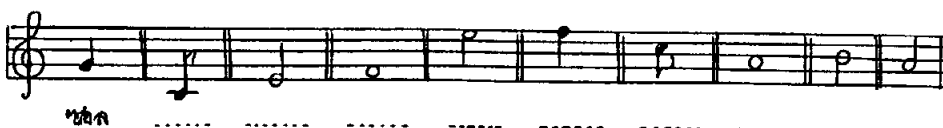

๑๑๗

จงเติมตัวโน้ตตามที่กำหนดให้

จงบอกชื่อโน้ตต่อไปนี้

กิจกรรม

1. นักเรียนร้องเพลงที่เคยเรียนในบทเรียนก่อน ๆ พร้อมกัน ซึ่งได้แก่ เพลงถิ่นแก่เช้า , เพลงคอกไม้ไทย , เพลงมาเล่นดนตรี, เพลงหากว่าเรากำลังสบาย เพลงแมงมุมอ้าย จากนั้นครูและนักเรียนเตรียมอุปกรณ์ในการเรียนโน้ต ซึ่งได้แก่ สมุด บัตรห้า 5 เส้น และคินสอ

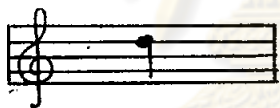
2. ครูแสดงบัตรคำเกี่ยวกับสัญลักษณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนเรียกชื่อให้ถูกต้อง (ตั้งแต่โน้ตที่ 1 ถึง 11)

3. ครูเขียนสัญลักษณ์เหมือนในบัตรคำตามลำดับหมายเลขบนกระดาน นักเรียนเขียนตามลงในสมุด เขียนโน้ตของแต่ละคน

4. ครูเขียนโน้ตบนกระดานทีละตัว นักเรียนตอบว่าเขียนถูกหรือผิด เพราะเหตุใด เช่น

(ถูก)

(ผิด) เพราะ โน้ตทางลง ต้องลงทางซ้าย
ดังนี้

5. อภิปรายซักถาม เกี่ยวกับปัญหาการเขียนโน้ต แล้วให้นักเรียนเขียนโน้ตตามคำสั่งดังนี้

5.1 จงเขียนโน้ต คาบเส้น ค่ายโน้ตตัวดำ

5.2 จงเขียนโน้ตในช่องค่ายโน้ตตัวขาว

5.3 จงเขียนบันไดเสียง ซี เมเจอร์ ค่ายโน้ตตัวกลม

5.4 จงเขียนเครื่องหมายหยุดให้ถูกต้อง

5.5 ทำแบบฝึกหัดการเขียนโน้ต

สื่อการสอน

1. บัตรคำ

2. แบบฝึกหัดการเขียนโน้ต

3. เครื่องกำกับจังหวะ

ประเมินผล

1. พิจารณาความถูกต้องและไต่ถามไต่สวนของเพลงที่กำหนดให้
2. ความสามารถในการเขียนโน้ตและตัวอักษรถูกต้อง
3. ความสามารถในการทำแบบฝึกหัดการเขียนโน้ต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2 ก แผนการสอนคนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

โคยไชการชัยรอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนคนตรีสากลขั้นพื้นฐาน *๓๐ 9 17 ms ๖ ๖ ๖๖*
 เรื่อง บันโคเสียง ซี เมเจอร์
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 วันที่ เดือน มกราคม พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง "คืนแก่เจ้า" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถร้องโล่บันโคเสียง ซี เมเจอร์ ขึ้นลงได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถฟังเสียงเปียโน แล้วตอบได้ว่า เป็นระดับเสียงใดใน

บันโคเสียง ซี เมเจอร์ ได้ถูกต้อง

บโนทัศน์

บันโคเสียง ซี เมเจอร์ ประกอบด้วยเสียงที่ต่างกัน 7 คัว เรียงลำดับชื่อจาก
 ทำไปสูงดังนี้

โค
เร
มี
ฟา
ซอ
ลา
หี

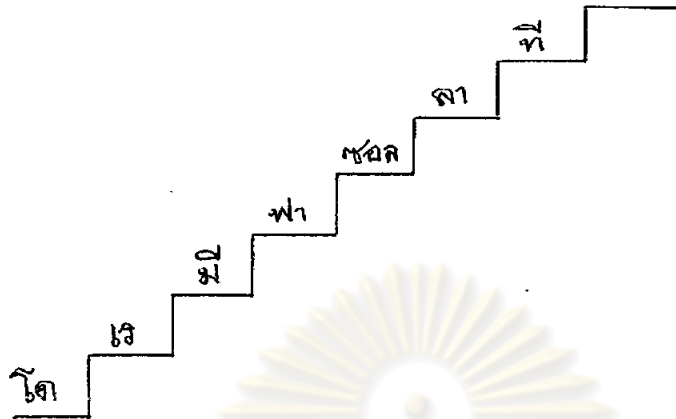
ประสบการณ์

1. แขนงมิเพลง คืนแก่เจ้า

เพลง คืนแก่เจ้า		
คืนแก่เจ้า	อาบน้ำ	สีทัน
กินอาหาร	บัวรุ่ง	รางกาย
โตเร็วเร็ว	แล้วเรา	เป็นผู้ใหญ่
กาย	ใจ	เราสุขเฮย
โค เร มี	โค เร	มี โค
มี ฟา ซอ	มี ฟา	ซอ มี
ซอ ซอ ซอ	ลา ซอ	ฟา มี โค
เร	เร	โค หี โค

2. บันโคเสียง ซี เมเจอร์ เมื่อเรียงลำดับของบันโคเสียงจากต่ำไปสูง

โคทั้งนี้

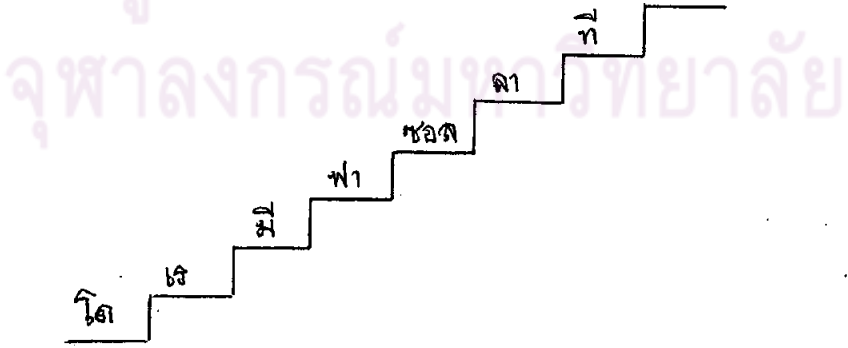

กิจกรรม

1. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงและโน้ตเพลงต้นเต้เขาจากแผนภูมิ จากนั้น ครู ร้องเพลงต้นเต้เขาให้นักเรียนฟังดังนี้

เมื่อครูร้องให้ฟังจบแล้วให้นักเรียนร้องตามจนสามารถร้องโคคล้องทั้งเนื้อเพลงและโน้ตเพลง จากนั้นครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของเนื้อเพลงต้นเต้เขา

2. อภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับชื่อของตัวโน้ตในบทเพลงต้นเต้เขาที่ไม่ซ้ำกัน ให้นักเรียนบอกชื่อโน้ตเหล่านั้น แล้วครูเขียนชื่อโน้ตลงบนบันโคที่วางไว้บนกระดานเรียงตามลำดับจากต่ำไปสูงดังนี้

3. ครูร้องไล่บันโคเสียงให้นักเรียนฟัง ซ้ำขึ้น 1 ครั้งแล้วให้นักเรียนร้องตาม จากนั้นครูร้องไล่บันโคเสียงขาลง 1 ครั้ง แล้วให้นักเรียนร้องตาม เมื่อร้องโค

ครบแล้ว จึงให้นักเรียนร้องไต่บันไดเสียงขึ้นลงและสลับเสียงกันหลาย ๆ เที้ยว

4. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน เล่นเกมค้อมันไคเสียง ดังนี้
นักเรียนกลุ่มที่หนึ่งเริ่มร้องโน้ต "โค" กลุ่มที่สองร้อง "เร" กลุ่มที่สามร้อง "ฟา" สลับกันไปเรื่อย ๆ อย่าให้ขาดตอน ถ้ากลุ่มใดขาดหรือเสียงเพี้ยนถือว่าแพ้ จากนั้น
ฝึกให้ฟังเสียงเปียโน เล่นโน้ตทีละตัวแล้วตอบว่าเสียงอะไร แล้วฟังเสียงทีละ 2 ตัว
ตอบว่าเสียงอะไร ทำซ้ำ ๆ กันเช่นนี้จนเห็นว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่สามารถตอบได้
ถูกต้อง

5. ให้นักเรียนร้องไต่บันไดเสียงขาขึ้นและขาลงอย่างละเอียดแล้วฟังเสียง
เปียโนเล่นโน้ตทีละตัวฝึกตอบว่าเป็นเสียงอะไร จบแล้วให้นักเรียนร้องเพลง "คืนแก่เจ้า"
พร้อมกัน

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลง "คืนแก่เจ้า"
2. กลองสนับ
3. เมโลดิก้า

ประเมินผล

1. ฟังเสียงเพลงและความถูกต้องของท่านอง "คืนแก่เจ้า" ที่นักเรียนร้อง
2. สังเกตเสียงที่นักเรียนร้องและฟังความถูกต้องของระดับเสียงที่เปล่งออกมา
3. ความสนใจในการตอบคำถามเกี่ยวกับระดับเสียงในบันไดเสียง ซี เมเจอร์

หมายเหตุ

เพลงคืนแก่เจ้า ท่านอง แมนรัตน์ ศรีกรานนท์
เนื้อร้อง อวบ เหมะวัชตะ

แผนการสอนคนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
เรื่อง บันโคเสียง ซี เมเจอร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วันที่ เดือน มกราคม พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องทวิโน้ตในบันโคเสียง ซี เมเจอร์ ตามที่กำหนดได้
2. นักเรียนสามารถฟังเสียงเปียโนแล้วตอบได้ว่า เป็นระดับเสียงใดในบันโคเสียง ซี เมเจอร์ ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถร้องโน้ตเพลง "หนูมาลี" ได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

บันโคเสียง ซี เมเจอร์ ประกอบด้วยโน้ต 7 ตัว คือ

โค

เร

มี

ฟา

ซอ

ลา

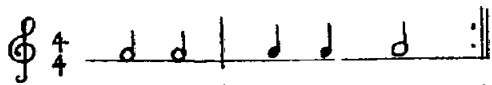
ที

ประสบการณ์

1. แขนงมิเพลง ต้นแต่เช่า

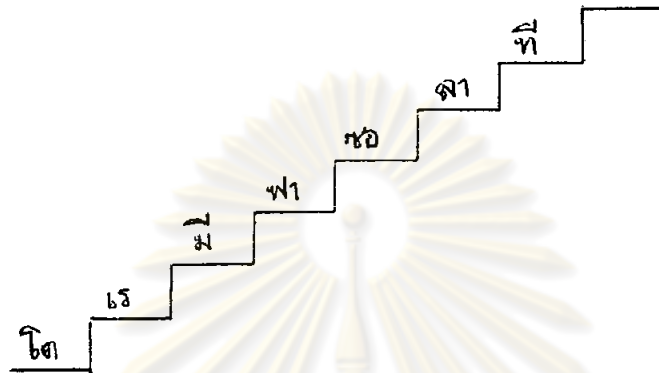
เพลงต้นแต่เช่า		
ต้นแต่เช่า	อาบน้ำ	สีฟัน
กินอาหาร	บ้ารุง	ร่างกาย
โตเร็วเร็ว	แฉวเรา	เป็นผู้ใหญ่
กาย	ใจ	เราสุขเคย
โค เร มี	โค เร	มี โค
มี ฟา ซอ	มี ฟา	ซอ มี
ซอ ซอ ซอ	ลา ซอ	ฟา มี โค
เร	เร	โค ที โค

2. รูปแบบเครื่องกำกับจังหวะ

กลอง

เมโลดีก้า

3. บันไดเสียง ซี เมเจอร์ มีเสียงเรียงจากต่ำไปสูงดังนี้

4. แบบฝึกหัดการขับร้องเพลง หมูมาลี

เพลง-----						
มี	เร	โค	เร	มี	มี	มี
เร	เร	เร	---	มี	ซอ	ซอ
มี	เร	โค	เร	มี	มี	มี
เร	เร	มี	เร	โค	---	โค

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนร้องเพลง "คืนแก่เจ้า" พร้อมกัน โดยมีนักเรียนบางคนออกมาเล่นเครื่องกำกับจังหวะประกอบตามรูปแบบจังหวะที่กำหนด จากนั้นนักเรียนร้องบันไดเสียง ซี เมเจอร์ ซาซันและซาลงอย่างละ 3 เที้ยว

2. ครูเขียนบันไดเสียงบนกระดาน แล้วชี้โน้ตในบันไดเสียงทีละตัว ให้นักเรียนร้องพร้อมกัน เช่น ครูชี้โน้ตในบันไดตามลำดับหมายเลข 1-2/1-3/1-4/1-5/1-6/1-7/1-8// นักเรียนก็จะร้องว่า "โค-เร/ โค-มี/ โค-ฟา/ โค-ซอ/ โค-ลา/ โค-ที/ โค-โค// เป็นต้น เมื่อเห็นว่านักเรียนสามารถร้องโคโดยเสียงไม่เพี้ยนแล้ว ครูจึงเล่นเมโลดีก้าทีละตัว ให้นักเรียนตอบว่าเป็นเสียงอะไร แล้วเพิ่มโน้ตเป็นทีละสองตัว ทำดังนี้จนนักเรียนสามารถตอบได้ถูกต้อง

3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มเท่า ๆ กัน (ประมาณกลุ่มละ 10 คน) ครูแจกแบบฝึกหัดการร้องโน้ตเพลงหมูมาลีให้นักเรียนทุกคน เพื่อให้ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันฝึกร้องเพลงหมูมาลีให้ได้ โดยมีครูเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงผลงานการร้องเพลงหมูมาลีที่ละกลุ่มหน้าชั้น เมื่อครบทุกกลุ่มแล้วจึงให้นักเรียนร้องเพลงหมูมาลีพร้อมกัน 1 เที่ยว และร้องไลบั้นโคเสียง ซี เมเจอร์ พร้อมกันอีก 1 ครั้งทั้งขาขึ้นและขาลง

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลง "ตื่นแต่เช้า"
2. แบบฝึกหัดการร้องเพลง "หมูมาลี"
3. กลองสนนร์
4. เมโลคีย์

ประเมินผล

1. สังเกตความสามารถในการร้องโน้ตตามที่ครูชี้
2. สังเกตความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับระดับเสียงในบันไดเสียง ซีเมเจอร์
3. สังเกตความสามารถในการร้องโน้ตเพลงที่กำหนดให้

หมายเหตุ

เพลงตื่นแต่เช้า ทำนอง แมนรัตน์ ศรีกรานนท์

เนื้อร้อง อวบ เหมะรัชตะ

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
เรื่อง ชื่อ และอัตราส่วนตัวโน้ต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วันที่ เดือน มกราคม พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลงดอกไม้ไทยได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเรียกชื่อตัวโน้ตและตัวหยุดได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถบอกค่าอัตราส่วนตัวโน้ตและตัวหยุดได้ถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถร้องโน้ตใหม่มีความยาวของเสียงเท่ากับค่าของตัวโน้ตแต่ละชนิดได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

1. ชื่อของตัวโน้ต

- เรียกว่า โน้ตตัวกลม
- ◡ เรียกว่า โน้ตตัวขาว
- ♪ เรียกว่า โน้ตตัวดำ
- ♩ เรียกว่า โน้ตเขมิต 1 ชั้น

2. อัตราส่วนของตัวโน้ต

- ถ้า ○ มีค่า 4 จังหวะ (เป็นโน้ตที่มีเสียงยาวที่สุด).
- แล้ว ◡ มีค่า 2 จังหวะ (เป็นโน้ตที่มีเสียงยาวเป็น $\frac{1}{2}$ ของโน้ตตัวกลม)
- และ ♪ มีค่า 1 จังหวะ (เป็นโน้ตที่มีเสียงยาวเป็น $\frac{1}{2}$ ของโน้ตตัวขาว)
- และ ♩ มีค่า $\frac{1}{2}$ จังหวะ (เป็นโน้ตที่มีเสียงยาวเป็น $\frac{1}{2}$ ของโน้ตตัวดำ)

3. ชื่อของตัวหยุด

- ⏸ เรียกว่า หยุดตัวดำ

4. อัตราส่วนของตัวโน้ต

- ⏸ มีค่าเท่ากับ โน้ตตัวดำ 1 ตัว ใช้แทนจังหวะที่ไม่มีเสียง

ประสบการณ์

1. แผนภูมิเพลง คอกไม้ไทย

เพลงคอกไม้ไทย	
เที่ยวเดินชมอยู่ในสวน	คอกล่าความกระตังงา
ชมราคริมะลิปา	คอกจำปาหอมรวยริน
ควาเวืองกุหลาบ	เอนทนายชอนกลิ่น
คอกจำปีและคอกกระถิน	รินรวยรินส่งกลิ่นหอม

2. อักตราส่วนของตัวโน้ตและตัวหยุดสามารถแสดงออกมาเป็นระยะทางได้ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

3. ตัวโน้ตแต่ละชนิดจะใช้บันทึกแทนเสียงที่มีความยาว-สั้นแตกต่างกัน

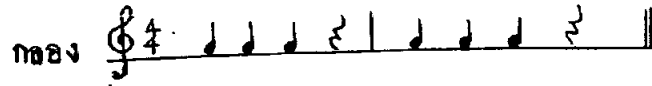
4. แบบฝึกหัดการร้องโน้ตตามอักตราส่วนตัวโน้ต

1. ||
2. ||
3. ||
4. ||
5. ||
6. ||
7. ||
8. ||
9. ||

5. บัทรคำตัวโน้ตและตัวหยุด

o	d	J	J	n

6. รูปแบบของจังหวะ

กิจกรรม

1. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงคอกไม้ไทยจากแผนภูมิแล้วครูร้องเพลงนี้ให้นักเรียนฟัง จากนั้นจึงให้นักเรียนร้องตามจนสามารถร้องได้เองอย่างถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ

คังนี้

ที่นาเดินชม อยู่ ใน ชวน จดจำและหวงแหน งาม ไร่มา ไร่ มะลิ ฟ้า จดจำ น้า หอมเย็น
 งาม สีชมพู หอม เสน่ห์ชวน ฝัน จดจำ น้า หอมเย็น ฝัน ฝัน รื่นเริง ล้วน นอน

2. สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับค่าต่าง ๆ ในบทเพลงคอกไม้ไทยซึ่งมีความยาว-สั้นของเสียงแตกต่างกันเพื่อให้นักเรียนบอกความแตกต่างของเสียงเหล่านั้นได้จากนั้น ครูเขียนตัวโน้ต และตัวหยุด 5 ชนิดบนกระดานให้นักเรียนดู ตามลำดับดังนี้

- เรียกว่า โน้ตตัวกลม
- ◡ " โน้ตตัวขาว
- ◢ " โน้ตตัวดำ
- ♩ " โน้ตเขมิต 1 ชั้น
- ♫ " หยุดตัวดำ

สมาชิกการร้องโน้ตเสียงยาวเท่ากับโน้ตครึ่งกล้วตามลำดับ โดยเคาะจังหวะตามไปด้วย จากนั้นอธิบายอัตราส่วนของตัวโน้ตและตัวหยุดดังกล่าวให้นักเรียนทราบ

3. ครูแสดงแผนภูมิมาระยะทางยาว-สั้นของตัวโน้ตและตัวหยุด แล้วฝึกการร้องตามตัวโน้ตในแผนภูมินั้น โดยครูชี้โน้ตและเคาะจังหวะให้นักเรียนร้องตาม ทั้งนี้ต้องกำหนดระดับเสียงให้ทุกคนร้องตรงกันก่อน

4. คิดบัตรคำแบบฝึกหัดการร้องโน้ตบนกระดานทีละ 3 ข้อ ครูชี้ทีละข้อพร้อม กับเคาะจังหวะประกอบให้นักเรียนร้อง ทำเช่นนี้จนครบ 9 ข้อ แล้วชี้สลับกันไปมาให้นักเรียนร้อง จนเห็นว่านักเรียนสามารถร้องผสมอัตราส่วนตัวโน้ตได้คล่อง

5. ชูบัทรคำตัวโน้ตและตัวหยุดทีละใบ ให้นักเรียนหัดเรียกชื่อให้ถูกต้อง แล้วฝึกตอบคำถามเกี่ยวกับคำอัตราส่วนตัวโน้ตพร้อมทั้งร้องทวนอัตราส่วนนั้น สุกท้ายครูและนักเรียนร้องเพลงดอกไม้ไทยพร้อมกัน 1 เที้ยว โดยมีนักเรียนบางคนออกมาเล่นเครื่องกำกับจังหวะประกอบตามรูปแบบของจังหวะที่กำหนดให้

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลงดอกไม้ไทย
2. แผนภูมิแสดงระยะทางความยาว-สั้นของตัวโน้ตและตัวหยุด
3. บัทรคำแบบฝึกหัดการร้องโน้ต
4. บัทรคำตัวโน้ตและตัวหยุด
5. กลองสนับ

ประเมินผล

1. ฟังเพลงและความถูกต้องของทำนอง เพลงดอกไม้ไทย
2. ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับชื่อและอัตราส่วนตัวโน้ต ตัวหยุด
3. ความสามารถในการร้องโน้ตตามแบบฝึกหัดที่กำหนดให้

หมายเหตุ

เพลงดอกไม้ไทย ทำนองและเนื้อร้อง สุกรี ไกรเลิศ

ศูนย์วิทยุโทรทัศน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
เรื่อง ชื่อ และ อัตราร่วมตัวโน้ต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วันที่ เดือน มกราคม พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลงดอกไม้ไทยได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถร้องโน้ตใหม่ให้ความยาวของเสียงเท่ากับค่าของตัวโน้ต และตัวหยุดแต่ละชนิดได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับชื่อและอัตราร่วมตัวโน้ตได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

1. ชื่อของตัวโน้ตและตัวหยุด

o เรียกว่า โน้ตตัวกลม
d " โน้ตตัวขาว
♪ " โน้ตตัวดำ
♯ " โน้ตเขม้ต 1 ชั้น

2. อัตราร่วมตัวโน้ตตัวหยุด

ถ้า o มีค่า 4 จังหวะ (เป็นโน้ตที่มีเสียงยาวที่สุด)

แล้ว d จะมีค่า 2 จังหวะ (เป็นโน้ตที่มีเสียงยาวเป็น $\frac{1}{2}$ ของโน้ตตัวกลม)

และ ♪ จะมีค่า 1 จังหวะ (เป็นโน้ตที่มีเสียงยาวเป็น $\frac{1}{4}$ ของโน้ตตัวขาว)

และ ♯ จะมีค่า $\frac{1}{2}$ จังหวะ (เป็นโน้ตที่มีเสียงยาวเป็น $\frac{1}{2}$ ของโน้ตตัวดำ)

และ ♯ จะมีค่า 1 จังหวะ เท่ากับโน้ตตัวดำ ใช้แทนจังหวะที่ไม่มีเสียง

ประสบการณ์

1. แผนภูมิเพลงดอกไม้ไทย

เพลงดอกไม้ไทย	
เหี่ยว เคนอยู่ในสวน	คอกดำควนกระดังงา
ชมราตรีมะลิป่า	คอกจำปาหอมรวยริน
ควาวเรื่องกุหลาบ	เอนทาบซอนกลิ่น
คอกจำมีและคอกกระถิน	รินรวยรินส่งกลิ่นหอม

5. อธิบายรายสนทนาเกี่ยวกับชื่อและอัตราร่วมตัวโน้ตที่เรียนมา จากนั้นครูร้องโน้ตตามแบบฝึกหัดการร้องโน้ตที่ละข้อโดยไม่เรียงข้อกัน ให้นักเรียนตอบว่าครูร้องโน้ตตรงกับโน้ตข้อใด เสร็จแล้วครูและนักเรียนร้องเพลงดอกไม้ไทยพร้อมกันโดยมีนักเรียนบางคนออกมาเล่นเครื่องกำกับจังหวะประกอบ

สื่อการสอน

1. แผนภูมิ เพลงดอกไม้ไทย
2. แบบฝึกหัดการร้องโน้ตตามอัตราร่วมตัวโน้ต
3. บัตรคำสำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม
4. กลองสนับ (SNARE DRUM)
5. เมโลดิกา (MELODICA)

ประเมินผล

1. หวัง เพลงและความถูกต้องของท่านอง เพลงดอกไม้ไทย
2. ความสามารถในการร้องโน้ตให้ถูกต้องตามอัตราร่วมตัวโน้ตและตัวหยุด
3. ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับเสียงที่ตรงตามชื่อและอัตราร่วมตัวโน้ตและตัวหยุด

หมายเหตุ

เพลงดอกไม้ไทย ท่านองและเนื้อร้อง สุกรี ไกรเลิศ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
เรื่อง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$, $\frac{4}{4}$,

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง "มาเล่นดนตรี" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถร้องโน้ตและเคาะจังหวะได้ถูกต้องตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถบอกความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ ได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ หมายถึง ตัวเลข 2 ตัวที่เขียนซ้อนกัน เช่น $\frac{2}{4}$ หรือ $\frac{4}{4}$ เป็นต้น เพื่อบอกให้รู้ว่าบทเพลงนั้น ๆ เป็นบทเพลงในจังหวะใด โดยทั่วไป เครื่องหมายกำหนดจังหวะจะบันทึกไว้ที่ตอนต้นของบทเพลงเพียงครั้งเดียว

ประสบการณ์

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ มีความหมายดังนี้
เลขตัวบน หมายถึงความยาวของเพลงนั้นมี 2 จังหวะใน 1 ห้อง (เพลงหนึ่ง ๆ จะมีกี่ห้องก็ได้)
เลขตัวล่าง หมายถึงความยาวของโน้ตตัวกลมออกเป็นส่วน ๆ เท่า ๆ กัน และ 1 ส่วนมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ ตัวอย่างเช่น $\frac{2}{4}$ แสดงว่า ต้องแบ่งโน้ตตัวกลมออกเป็น 4 ส่วนเท่า ๆ กัน ดังนั้นแต่ละส่วนจะมีค่าเท่ากับโน้ตตัวค่า 1 ตัว (o = ♩ ♩ ♩ ♩)
นั่นคือ โน้ตตัวค่า 1 ตัวเท่ากับ 1 จังหวะ

2. แผนภูมิเพลง มาเล่นดนตรี

เพลง มาเล่นดนตรี

3. บัทรคำ

เครื่องหมายกำหนดจังหวะ

2
4

4
4

4. รูปแบบจังหวะ

กลอง
 เมโลดิก้า

กิจกรรม

1. นักเรียนอ่านเนื้อเพลง มาเล่นดนตรี พร้อมกับ แล้วครูร้องเพลงและเล่นเพลงนี้ให้นักเรียนฟัง นักเรียนร้องตามพร้อมกับแสดงท่าประกอบจนสามารถร้องได้คล่องและถูกต้อง
2. อภิปรายสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับจังหวะเพลงต่าง ๆ ที่เคยร้องมาในบทเรียนก่อน พร้อมกับเคาะจังหวะเป็นตัวอย่างประกอบ แล้วครูแสดงบัทรคำพร้อมทั้งอธิบายความหมายให้นักเรียนทราบ
3. เขียนโน้ตที่ละชุดในเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ แล้วสาธิตการคำนวณตัวโน้ตพร้อมทั้งร้องตามโน้ตจังหวะ ดังนี้

4. นักเรียนฝึกร้องตามโน้ตจังหวะ (Rhythmic Notation) โดยกำหนดระดับเสียงให้เหมือนกันทุกคนและครูเคาะจังหวะกำกับ ทำซ้ำ ๆ สลับไปมาจนนักเรียนสามารถร้องได้ถูกต้องตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ

5. สนทนาคำตอบเกี่ยวกับความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ จากนั้น นักเรียนร้องเพลง "มาเล่นดนตรี" โดยมีนักเรียนบางคนออกมาเล่นเครื่องกำกับจังหวะประกอบ

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลงมาเล่นดนตรี
2. บัตรคำ
3. กลองสนับ (SNARE DRUM)
4. เมโลดิกา (MELODICA)

ประเมินผล

1. ฟังเสียงเพลงและความถูกต้องของเพลง มาเล่นดนตรี
2. ความสามารถในการร้องโน้ตและเคาะจังหวะให้ถูกต้อง
3. ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ

หมายเหตุ

เพลงมาเล่นดนตรี   ทำนอง ของเก่า
เนื้อร้อง สุมาลี ชจรคำรงค์

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
เรื่อง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$, $\frac{4}{4}$
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง มาเล่นดนตรีได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถร้องทามโนต์ในเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$
3. นักเรียนสามารถบอกความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะได้ถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอก (Rhythmic Dictation)

ได้ถูกต้อง

ได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ หมายถึง ตัวเลข 2 ตัวที่เขียนซ้อนกัน เช่น $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ ซึ่งเขียนไว้ที่คอนตันของบทเพลง เพื่อบอกให้รู้ว่า บทเพลงนั้นเป็นบทเพลงในจังหวะใด

ประสบการณ์

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ มีความหมายดังนี้
เลขตัวบน หมายถึง จำนวนจังหวะใน 1 ท้อง เช่น $\frac{2}{4}$ แสดงว่าเพลงนั้นมี 2 จังหวะในหนึ่งท้อง ถ้าเป็น $\frac{4}{4}$ ก็แสดงว่า เพลงนั้นมี 4 จังหวะใน 1 ท้อง (เพลงหนึ่ง ๆ มีกี่ท้องก็ได้)

เลขตัวล่าง หมายถึง การแบ่งโน้ตตัวกลมออกเป็นส่วน ๆ เท่า ๆ กัน และ 1 ส่วนมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ ตัวอย่างเช่น $\frac{2}{4}$ แสดงว่าต้องแบ่งโน้ตตัวกลมออกเป็น 4 ส่วน เท่า ๆ กัน ดังนั้นแต่ละส่วนจะมีค่าเท่ากับโน้ตตัวค่า 1 ตัว ($\circ = \text{♪♪♪♪}$) นั่นคือ โน้ตตัวค่า 1 ตัวเท่ากับ 1 จังหวะ เป็นต้น

2. แขนงมิเพลง มาเล่นดนตรี

เพลง มาเล่นดนตรี

มาจกนมา มา เล่นดนตรี มาดีด สีโซ่ เล่นดนตรี
 มา มาๆ มาให้ใจ มาตัวไหน เล่นดนตรี
 (ทอม) ล้อๆ ล้อๆ ล้อๆ ล้อๆ ล้อๆ ล้อๆ ล้อๆ ล้อๆ
 ๑ โด ๒ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด

3. บัทรำโน้ตจังหวะ

1. ๒ โด ๒ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด
2. ๒ โด ๒ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด
3. ๒ โด ๒ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด
4. ๒ โด ๒ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด
5. ๒ โด ๒ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด
6. ๒ โด ๒ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด
7. ๒ โด ๒ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด
8. ๒ โด ๒ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด ๑ โด

กิจกรรม

1. นักเรียนร้องเพลง มาเล่นดนตรี พร้อมกันและแสดงท่าประกอบเพลงด้วย โดยมีนักเรียนบางคนออกมาเล่นเครื่องกำกับจังหวะประกอบ
2. ครูคิดบัทรำโน้ตจังหวะเป็นชุด ๆ บนกระดาน แล้วให้นักเรียนร้องตามโน้ตจังหวะนั้น ทั้งนี้ครูจะกำหนดระดับเสียงให้ร้องเหมือนกันและเคาะจังหวะกำกับด้วย
3. ครูทอมือเป็นจังหวะเป็นวรรคให้นักเรียนทอมือตามโดยรักษาจังหวะ 4/4 ตลอดเวลาการฝึกกิจกรรมนี้ฝึกให้นักเรียนฟังเสียง จำเสียงและมีทักษะในการทอมือ

4. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่มเท่า ๆ กัน แข่งขันเขียนโน้ตจังหวะบนกระดาษ โดยครูร้องโน้ตจังหวะทีละ 1 ชุค ๆ ละ 2 ห้อง กลุ่มใดเขียนถูกต้องมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ เมื่อจบเกม ให้นักเรียนฝึกเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอกเป็นรายบุคคล

5. สนทนาอธิบายซักถามเกี่ยวกับความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$, $\frac{4}{4}$ จบแล้วให้นักเรียนและครูร้องเพลง มาเล่นดนตรี พร้อมโดยมีนักเรียนบางคนเล่นเครื่องกำกับจังหวะประกอบ

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลงมาเล่นดนตรี
2. บัตรคำโน้ตจังหวะ
3. กลองสนนร์ (SNARE DRUM)
4. เมโลดิกา (MELODICA)

ประเมินผล

1. ฟังเพลงและความถูกต้องของเพลง มาเล่นดนตรี
2. ความสามารถในการร้องโน้ตจังหวะให้ถูกต้องตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$, $\frac{4}{4}$
3. การตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ
4. ความถูกต้องของการเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอก (Rhythmic Dictation)

หมายเหตุ

เพลงมาเล่นดนตรี ทำนอง ของเก่า
เนื้อร้อง สุมาลี ขจรคำรงกิจ

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

เรื่อง จังหวะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง หากว่าเรากำลังสบาย ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถตีกระสวยจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถปรบมือตามจังหวะหลักและจังหวะทำนองของเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" ได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

1. กระสวยจังหวะ หมายถึง สัญลักษณ์ที่ผู้อำนวยกำหนดขึ้นเพื่อช่วยให้นักร้องและนักดนตรีสามารถขับร้องและบรรเลงเพลงได้พร้อมเพรียงกัน
2. จังหวะหลัก หมายถึง จังหวะพื้นฐานของบทเพลง โดยทั่วไปจังหวะหลักจะมักตรงกับจังหวะที่หนึ่งตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ และเป็นจังหวะที่มีน้ำหนักมากกว่าจังหวะอื่น
3. จังหวะทำนอง หมายถึง ความสั้นยาวของเสียงทุกเสียงในบทเพลง

ประสบการณ์

1. แผนภูมิเพลง หากว่าเรากำลังสบาย

เพลงหากว่าเรากำลังสบาย

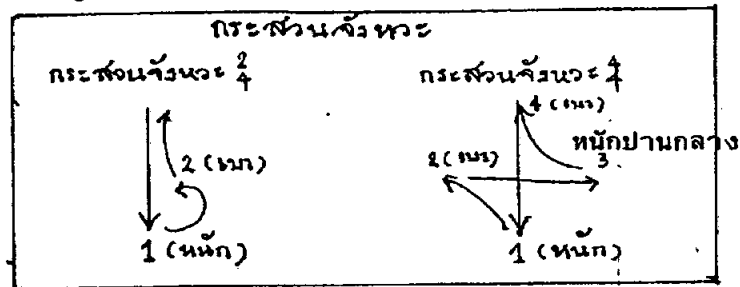
หากว่า เรากำลังสบาย สบายๆ ตามมือ พัดลม

หากว่า เรากำลังสบาย สบายๆ ตามมือ พัดลม

หากว่า เรากำลังสบาย สบายๆ ตามมือ พัดลม หัวใจใจดีใจดี สันติสุข

ประวีร์อะไรกัน เล่าขงตามมือ พัดลม

2. แผนภูมิกระสวนจังหวะ

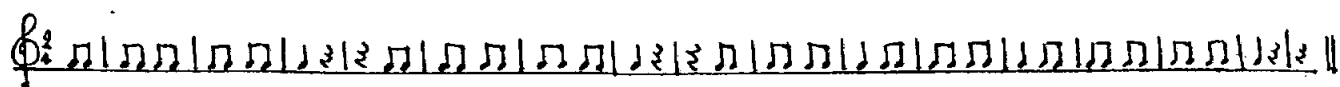
กิจกรรม

- นักเรียนอ่านเนื้อเพลง หากว่าเรากำลังสบายพร้อมกัน แล้วฟังครูร้องนำ และหัดร้องตามจนสามารถร้องโคคลองและถูกต้องพร้อมทั้งแสดงท่าประกอบเพลงได้
- อธิบายความหมายของกระสวนจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ ตามลำดับ พร้อมทั้งตีกระสวนทั้งสองใหญ่
- สาธิตการตีกระสวนจังหวะ $\frac{2}{4}$ พร้อมกับร้องเพลง หากว่าเรากำลังสบาย ประกอบ แล้วให้นักเรียนฝึกตามจากนั้นสาธิตการตีกระสวนจังหวะ $\frac{4}{4}$ พร้อมกับร้องเพลงชาติไทย หรือ คอกไม้ไทย ก็ได้ประกอบกัน แล้วให้นักเรียนฝึกตามจนเห็นว่าสามารถตีกระสวนโคทั้งสองแบบ
- เลือกนักเรียนที่ตีกระสวนจังหวะ $\frac{2}{4}$ ได้สวยและถูกต้องออกมาหน้าชั้นเป็นผู้นำที่กระสวนเพลง หากว่าเรากำลังสบาย ส่วนนักเรียนที่เหลือให้ร้องเพลงนี้พร้อมกัน ครูชี้คําในแผนภูมิที่ตรงกับจังหวะที่หนึ่ง ดังนี้

หากว่าเรากำลังสบายจงตบมือพลัน ___
 หากว่าเรากำลังสบายจงตบมือพลัน ___
 หากว่าเรากำลังมีสุข ไม่มีทุกข์โคโคหงส์
 มีประวิงอะไรกันเล่า จงตบมือพลัน ___

อธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า คําที่ตรงกับจังหวะที่หนึ่งเรียกว่า จังหวะหลักของเพลง พร้อมทั้งบอกความหมายของจังหวะหลักด้วย จากนั้นให้นักเรียนร้องเพลงหากว่าเรากำลังสบายพร้อมกัน และตบจังหวะหลักด้วย

- ให้นักเรียนร้องเพลงเดิมแต่ไม่ออกเสียงไม้ปรบมือให้เหมือนกับเสียงที่ร้องแทน ซึ่งเสียงปรบมือจะมีลักษณะดังนี้

อธิบายให้เข้าใจว่า ลักษณะการทบมือความค้ำร้งนั้น เป็น จังหวะทำนอง

6. นักเรียนร้องเพลงพร้อมกับปรบจังหวะหลักและจังหวะทำนองของเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" อย่างละ 1 เที้ยว แล้วทบทวนการตีกระสวนจังหวะ 2 และ 4

4
4

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย"
2. แผนภูมิกระสวนจังหวะ

ประเมินผล

1. ฟังเพลงและความถูกต้องของการร้องเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย"
2. ความสามารถในการตีกระสวนจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$
3. ความถูกต้องในการปรบมือตามจังหวะหลักและจังหวะทำนอง

หมายเหตุ

เพลงหากว่าเรากำลังสบาย ทำนองและเนื้อร้อง ของเก่า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนคนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

เรื่อง จังหวะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วันที่ เดือน มกราคม พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถทบจังหวะหลักและจังหวะทำนองของเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถบอกกระสวนจังหวะที่ผู้อำนวยเพลงที่ได้ถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถร้องโน้ตจังหวะได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

กระสวนจังหวะ หมายถึง สัญลักษณ์ที่ผู้อำนวยเพลงกำหนด เพื่อช่วยให้นักร้องและนักดนตรีสามารถร้องและบรรเลงได้พร้อมเพรียงกัน

จังหวะหลัก หมายถึง จังหวะพื้นฐานของบทเพลง โดยที่ไม่มีจังหวะหลัก จะมีก็ตรงกับจังหวะที่หนึ่งตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ และเป็นจังหวะที่มีน้ำหนักมากกว่าจังหวะอื่น

จังหวะทำนอง หมายถึง ความสั้นยาวของเสียงทุกเสียงในทำนองเพลง

ประสบการณ์

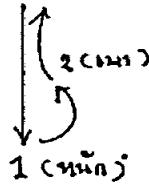
1. แผนภูมิเพลง หากว่าเรากำลังสบาย

เพลงหากว่าเรากำลังสบาย

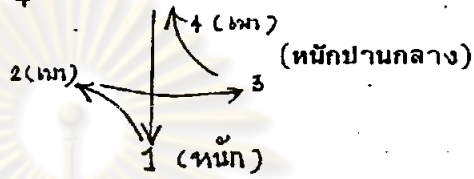
The musical notation consists of four staves. The first staff is the melody with lyrics: หาก หัก แอ อัก อัก หัก แอ แอ อัก อัก แอ อัก. The second staff is a piano accompaniment with lyrics: หาก หัก แอ อัก อัก หัก แอ แอ อัก อัก แอ อัก. The third staff is another piano accompaniment with lyrics: หาก หัก แอ อัก อัก หัก แอ แอ อัก อัก ทุกข์ใจ คิด อัก. The fourth staff is a bass line with lyrics: หาก หัก แอ อัก อัก หัก แอ แอ อัก อัก แอ อัก.

2. แผนภูมิกระสวนจังหวะ

2.1 กระสวนจังหวะ $\frac{2}{4}$ มีลักษณะทิศทางมือและน้ำหนัก ดังนี้

2.2 กระสวนจังหวะ $\frac{4}{4}$ มีลักษณะทิศทางมือและน้ำหนัก ดังนี้

3. บัทรำคำโน้ตจังหวะ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

กิจกรรม

1. นักเรียนร้องเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย" พร้อมกับคบจังหวะหลักและจังหวะทำนองอย่างละ 1 เที้ยว
2. ครูชี้กระสวนจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ สลับไปสลับมาให้เด็กเรียนตอบว่า ครูชี้กระสวนจังหวะใด
3. ตีคบบัทรำคำโน้ตจังหวะ บนกระดานที่ละข้อ ครูชี้โน้ตนั้นให้นักเรียนร้องตาม โดยกำหนดระดับเสียงให้นักเรียน
4. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ เท่า ๆ กัน มอบเนื้อเพลงให้กลุ่มละ 1 เพลง ใดก็ได้

- กลุ่มที่ 1 เพลงคืนแก่เรา
- กลุ่มที่ 2 เพลงดอกไม้ไทย
- กลุ่มที่ 3 เพลงมาเล่นดนตรี
- กลุ่มที่ 4 เพลงหากว่าเรากำลังสบาย
- กลุ่มที่ 5 เพลงหนูมาลี

มีคำสั่งให้ขีดเส้นใต้คำของเนื้อเพลงที่ตรงกับจังหวะหลัก จากนั้นให้ฝึกตามจังหวะหลักและจังหวะทำนองของเพลงนั้น ๆ

5. นักเรียนมาแสดงแผนภูมิที่ขีดเส้นใต้จังหวะหลักไว้ แล้วแสดงการทบทวนจังหวะหลักและจังหวะทำนองของเพลง
6. อภิปรายเกี่ยวกับ กระสวนจังหวะ จังหวะหลักและจังหวะทำนองร่วมกัน

ข้อการสอบ

1. แผนภูมิเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย"
2. แผนภูมิกระสวนจังหวะ
3. บัทรคำโน้ตจังหวะ

ประเมินผล

1. ทั้งความถูกต้องของเพลง "หากว่าเรากำลังสบาย"
2. ความสามารถในการปรบจังหวะหลักและจังหวะทำนอง
3. ความถูกต้องในการดูการตีกระสวนจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$
4. ความถูกต้องในการร้องโน้ตจังหวะ

หมายเหตุ

เพลงหากว่าเรากำลังสบาย ทำนองและเนื้อร้อง-ของเก่า

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
 เรื่อง การอ่านโน้ต
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

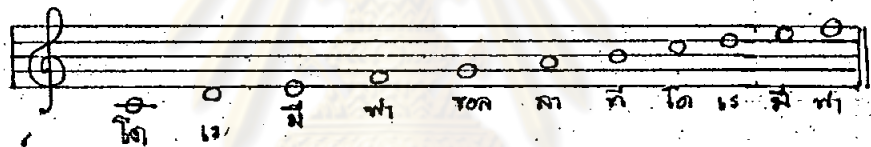
วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถร้องเพลงแมงมุมลายได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถร้องโน้ตตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการอ่านโน้ตได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

บรรทัด 5 เส้น มีไว้สำหรับบันทึกเสียงเพลง โน้ตเสียงสูงบันทึกไว้แนวบน โน้ตเสียงต่ำบันทึกไว้แนวล่าง ลดหลั่นกันตามลำดับ

โน้ตในบรรทัด 5 เส้น ที่บันทึกด้วยหัวท่วงแจชอล มีชื่อเรียก ดังนี้

ประสบการณ์

1. แผนภูมิเพลง แมงมุมลาย

เพลงแมงมุมลาย

A musical score for the song 'แมงมุมลาย' (Spider Song). It consists of four staves of music in treble clef, 2/4 time. The lyrics are written below the notes. The notes are connected by a long horizontal line above the staves.

Lyrics:
 แมง มุม ลาย ลาย นอน กิ่ง กิ่ง นอน กิ่ง กิ่ง นอน นอน นอน
 กิ่ง กิ่ง นอน กิ่ง กิ่ง นอน นอน นอน นอน นอน นอน
 นอน นอน นอน นอน นอน นอน นอน นอน นอน นอน
 นอน นอน นอน นอน นอน นอน นอน นอน นอน นอน

2. บัทรคำ

3. บัทรคำแบบฝึกอ่านโน้ตและร้องโน้ต

เวลา

กิจกรรม

1. นักเรียนอ่านเนื้อเพลง แฉงมุนหลาย พรหมกันแล้วฟังครูร้องนำ และนักเรียนร้องตามจนสามารถร้องได้ถูกต้องทั้งเนื้อร้องและโน้ตเพลง

2. ครูชี้คบบรรทัด 5 เส้น 1 บรรทัด อธิบายให้ทราบถึงประโยชน์ของบรรทัด 5 เส้น ตลอดจนลักษณะของตัวโน้ตที่บันทึกบนบรรทัด 5 เส้น บอกความหมายของกุญแจซอล และการเรียงลำดับตัวโน้ตในบันไดเสียง ซี เมเจอร์ ลงบนบรรทัด 5 เส้น พร้อมกับร้องโน้ตให้นักเรียนได้ยินเสียง

3. ทักบัทรคำแบบฝึกการงานโน้ตและร้องโน้ตบนกระดาน เป็นชุด ๆ แล้วฝึกตามชั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 ครูร้องโน้ตบนบัทรคำ
- 3.2 นักเรียนดูแล้วร้องตาม
- 3.3 ครูร้องเฉพาะโน้ตตัวแรก

3.4 นักเรียนร้องโน้ต 3 ตัว (ทั้งชุด)

ตลอดการฝึก ต้องรักษาจังหวะ $\frac{4}{4}$ ไว้ตลอดเวลา

4. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ร้องแบบ canon เพลงแมงมุมลาย

ดังนี้

เที่ยวแรก ร้องโน้ตพร้อมกันหมด

เที่ยวที่สอง กลุ่มหนึ่ง เริ่มร้องนำก่อน 4 bars แล้วร้องต่อไปเรื่อย ๆ

กลุ่มสองจะเริ่มร้องเมื่อก่อนจบ bar ที่ 4 แล้ว

ครูจะเป็นผู้ควบคุมจังหวะไว้

5. อภิปรายซักถามเกี่ยวกับ การอ่านโน้ตในบรรทัด 5 เช่น

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลงแมงมุมลาย
2. บัตรคำ
3. บัตรคำ แบบฝึกการอ่านโน้ตและร้องโน้ต

ประเมินผล

1. ฟังความถูกต้องของเพลง "แมงมุมลาย"
2. ความสามารถในการอ่านโน้ตและร้องโน้ตตามที่กำหนดให้
3. ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับการอ่านโน้ตที่กำหนดให้

หมายเหตุ

เพลงแมงมุมลาย ทำนองและเนื้อร้อง-ของเก่า

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

เรื่อง การอ่านโน้ต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2527

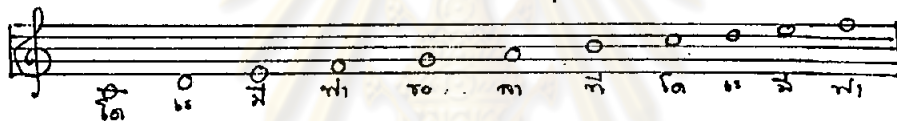
วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถร้องเพลงแมงมุมลาย ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถอ่านโน้ตและร้องโน้ตตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถบอกชื่อตัวโน้ตที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

มโนทัศน์

บรรทัด 5 เส้นมีไว้สำหรับบันทึกเสียงเพลง โน้ตเสียงสูงบันทึกไว้บนบรรทัดเสียงต่ำบันทึกไว้แนวกลาง ลดหลั่นกันตามลำดับ

โน้ตในบรรทัด 5 เส้นที่บันทึกด้วยหัวกุญแจซอล มีชื่อเรียกดังนี้

ประสบการณ์

1. แผนภูมิเพลง แมงมุมลาย

เพลงแมงมุมลาย

แมง มุม ลาย ตัว นั้น กั้น นั้น มัน ชม ชม เน้น ต่อ ทา

วันหนึ่ง มัน ถูก ฝน ใสด ลง จาก นาน นาน ต่อ

พระ อา ทาเซ่ยง แสง ฝน หนาว หนาว ไม่ ลับ ตา

มัน วัน ใด จะ ฝน นั้น นาน มา ทัก ตา ลุง ใจ

2. แบบฝึกหัดการอ่านโน้ตและร้องโน้ต

3. โน้ตสำหรับแบ่งกลุ่ม

กิจกรรม

1. นักเรียนร้องเพลง แมงมุมลาย พร้อมกัน ทั้งโน้ตเพลง และเนื้อร้อง จากนั้นให้นักเรียนประสานเสียงแบบ canon โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเริ่มร้องนำไป 4 bars แล้วร้องต่อไปเรื่อย ๆ ในขณะเดียวกัน กลุ่มสองก็ร้องตามเมื่อกลุ่มแรกจบ bar ที่ 4

2. ครูคิดแบบฝึกหัดการอ่านโน้ตและร้องโน้ตบนกระดานเป็นข้อ ๆ ให้นักเรียนร้องโน้ตตามที่ครูชี้โดยมีลำดับชั้นการฝึกดังนี้

2.1 ครูชี้โน้ต 1 bar นักเรียนอ่านโน้ต

2.2 นักเรียนร้องโน้ต 1 bar

2.3 ครูชี้โน้ต bar ต่อไป นักเรียนอ่านโน้ต

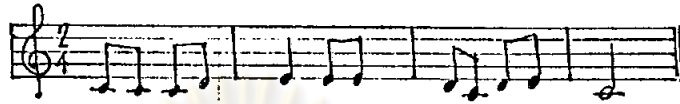
2.4 นักเรียนร้องโน้ต

ในการฝึกนี้ ต้องรักษาจังหวะ $\frac{4}{4}$ ตลอดเวลา

3. แบ่งกลุ่มนักเรียน เป็น 4 กลุ่ม มอบงานให้ฝึกดังนี้

3.1 กลุ่มที่หนึ่ง ร้องเพลงแมงมุมลาย 1 เที้ยว แล้วร้องโน้ตต่อไปนี้

4 เที้ยว

3.2 กลุ่มที่สอง ร้องโน้ตต่อไปนี้ $\frac{4}{4}$ เที้ยว แล้วร้องเพลงแมงมุมลาย

1 เที้ยว

3.3 กลุ่มที่สาม ร้องโน้ตต่อไปนี้ 4 เที้ยว แล้วร้องเพลงแมงมุมลาย

1 เที้ยว

3.4 กลุ่มที่สี่ ร้องเพลงแมงมุมลาย 1 เที้ยว แล้วร้องโน้ตต่อไปนี้

4 เที้ยว

4. นักเรียนทุกกลุ่มร้องเพลงและโน้ตเพลงตามที่ไ้แบ่งกลุ่มฝึกไว้

5. อภิปรายซักถามเกี่ยวกับ การอ่านโน้ต

สื่อการสอน

1. แผนภูมิ เพลงแมงมุมลาย
2. แบบฝึกหัดการอ่านโน้ตและร้องโน้ต
3. โน้ตสำหรับแบ่งกลุ่ม

ประเมินผล

1. ทึ่งความถูกต้องของเพลงแมงมุมลาย
2. ความสามารถในการอ่านโน้ตและร้องโน้ตตามที่กำหนดให้
3. ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับการอ่านโน้ต

กิจกรรม

1. นักเรียนร้องเพลง หากว่าเรากำลังสบาย พร้อมกัน จากนั้นฝึกร้องบันไดเสียงขึ้นลง จนคล่องพอสมควร
2. ครูเขียนโน้ตบนกระดานทีละ 3 เสียง ให้นักเรียนร้องโน้ตตามที่ครูเขียนทันที (Sight Reading)
3. ครูเล่นเปียโนโน้ตทีละ 3 ตัว ให้นักเรียนบันทึกลงบรรทัด 5 เส้น เป็นการฝึกการฟังและการเขียนโน้ต
4. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3 คน (จะโค้ประมาณ 17 กลุ่ม) เพื่อช่วยกันปรึกษางาน ครูเล่นเปียโนระดับเสียงเดียวกันตลอด แต่เป็นจังหวะ ๆ ให้นักเรียนเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอก (Rhythmic Dictation)
5. อภิปรายซักถามปัญหาเกี่ยวกับการเขียนโน้ต

สื่อการสอน

1. แบบฝึกการอ่านโน้ตที่เขียนทันที (Sight Reading)
2. แบบฝึกการเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอก (Rhythmic Dictation)
3. เมโลดิก้า (Melodica)

ประเมินผล

1. ความถูกต้องและไพเราะของเพลง หากว่าเรากำลังสบาย
2. ความถูกต้องของการร้องโน้ตตามที่เขียนทันที
3. ความสามารถในการเขียนโน้ตลงในบรรทัด 5 เส้นตามที่โค้ขึ้น
4. ความสามารถในการเขียนโน้ตจังหวะตามคำบอก

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

เรื่อง การเขียนโน้ต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

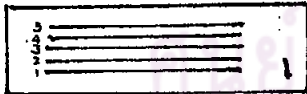

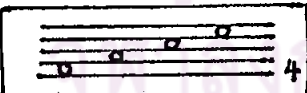
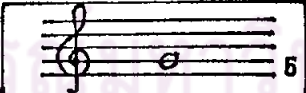
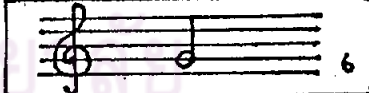
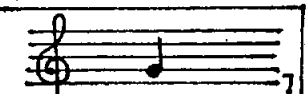
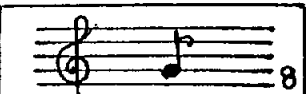
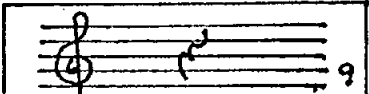
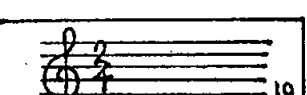
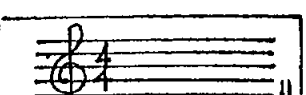

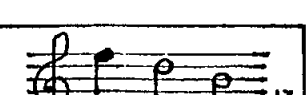
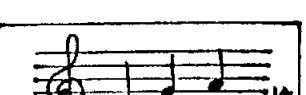
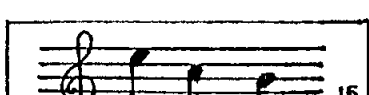
1. นักเรียนสามารถร้องเพลงที่กำหนดได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเขียนโน้ต และตัวหยุดได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถบอกลักษณะตัวโน้ตและตัวหยุดที่ถูกต้องหรือผิดได้ถูกต้อง

มีโน้ตค้น

ประสบการณ์

1. เพลง ตีนแค้เจ้า
เพลง คอกไม้ไทย
เพลง มาเล่นดนตรี
เพลง หากว่าเรากำลังสบาย
เพลง แมงมุมสาย

2. บั๊ตคว่า

3. แบบฝึกหัดการเขียนโน้ต

3.1 จงขีดเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อถูกและ X หน้าข้อผิด

๗๘๑

จงเติมตัวโน้ตตามที่กำหนดให้

จงบอกชื่อโน้ตต่อไปนี้

๗๘๑

กิจกรรม

1. นักเรียนร้องเพลงที่เคยเรียนมาในบทเรียนก่อน ๆ พร้อมกัน ซึ่งได้แก่ เพลงตื่นแต่เช้า เพลงดอกไม้ไทย เพลงมาเล่นดนตรี เพลงหากว่าเรากำลังสบาย เพลงแมงมุมลาย จากนั้น ครูและนักเรียนเตรียมอุปกรณ์ในการเขียนโน้ต ซึ่งได้แก่ สมุดบรรทัด 5 เส้น และคินสอ

2. ครูแสดงบัตรคำเกี่ยวกับสัญลักษณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนเรียกชื่อให้ถูกต้อง (ตั้งแต่ใบที่ 1 ถึง 11)
3. ครูเขียนสัญลักษณ์เหมือนในบัตรคำตามลำดับหมายเลขบนกระดาน นักเรียนเขียนลงในสมุดเขียนโน้ตของแต่ละคน
4. ครูเขียนโน้ตบนกระดานทีละครั้ง นักเรียนตอบว่าเขียนถูกหรือผิด เพราะเหตุใด เช่น

(ถูก)

(ผิด) เพราะโน้ตทางลงต้องลงทางซ้ายดังนี้

๖๘๖

5. อภิปรายซักถาม เกี่ยวกับปัญหาการเขียนโน้ตแล้วให้นักเรียนเขียนโน้ตตามคำสั่งดังนี้
  - 5.1 จงเขียนโน้ต คาบเส้น ควญโน้ตตัวคำ
  - 5.2 จงเขียนโน้ตในช่อง ควญโน้ตตัวขาว
  - 5.3 จงเขียนบันไดเสียง ซี เมเจอร์ ควญโน้ตตัวกลม
  - 5.4 จงเขียนเครื่องหมายหยุดให้ถูกต้อง
  - 5.5 ทำแบบฝึกหัด การเขียนโน้ต

สื่อการสอน

1. บัตรคำ
2. แบบฝึกหัดการเขียนโน้ต
3. เครื่องกำกับจังหวะ

ประเมินผล

1. ทึ่งความถูกต้องและไพเราะของเพลงที่กำหนดให้
2. ความสามารถในการเขียนโน้ตและตัวหยุดอย่างถูกต้อง
3. ความสามารถในการทำแบบฝึกหัดการเขียนโน้ต

ภาคผนวก ง

แบบทดสอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบระดับเสียงในบันไดเสียง ซี เมเจอร์

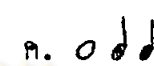
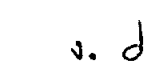

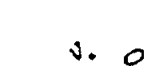

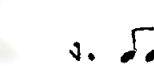

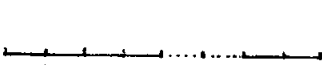
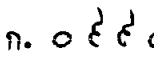

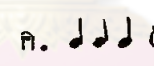
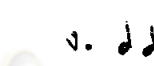
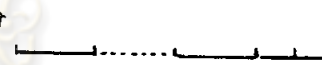
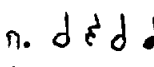
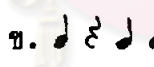
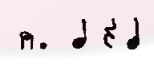
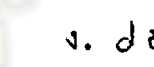
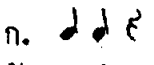

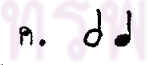

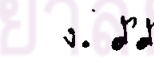

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จงฟังเสียงจากเทปต่อไปนี้ แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

1. เสียงใดในบันไดเสียงต่อไปนี้ที่ขาดหายไป
 ก. ซอล   ข. ลา   ค. ที   ง. โค
2. เสียงใดในบันไดเสียงต่อไปนี้ที่ขาดหายไป
 ก. โค   ข. ที   ค. ลา   ง. ซอล
3. เสียงใดในบันไดเสียงต่อไปนี้ที่ขาดหายไป
 ก. ฟา   ข. มี   ค. เร   ง. โค
4. เสียงต่อไปนี้ตรงกับโน้ตในข้อใด
 ก. โค เร มี   ข. เร มี โค   ค. มี โค เร   ง. มี เร โค
5. เสียงต่อไปนี้ตรงกับโน้ตในข้อใด
 ก. โค โค โค   ข. เร เร เร   ค. มี มี มี   ง. ฟา ฟา ฟา
6. บันไดเสียงต่อไปนี้มีเสียงเพี้ยนตรงกับข้อใด
 ก. โค เร ~~ฟา~~ ซอล ลา ที โค   ข. โค เร มี ~~ซอล~~ ลา ที โค
 ค. โค เร มี ฟา ~~ซอล~~ ลา ที โค   ง. โค เร มี ฟา ซอล ~~ที~~ โค
7. บันไดเสียงต่อไปนี้มีเสียงเพี้ยนตรงกับข้อใด
 ก. โค เร มี ฟา ~~ซอล~~ ลา ที โค   ข. โค เร มี ~~ซอล~~ ลา ที โค
 ค. โค เร ~~ฟา~~ ซอล ลา ที โค   ง. โค ~~มี~~ ฟา ซอล ลา ที โค
8. บันไดเสียงต่อไปนี้มีเสียงเพี้ยนตรงกับข้อใด
 ก. โค ที ลา ซอล ฟา ~~เร~~ โค   ข. โค ที ลา ซอล ฟา มี ~~โค~~
 ค. โค ที ลา ~~ซอล~~ ฟา มี เร โค   ง. โค ที ลา ซอล ~~มี~~ เร โค
9. บันไดเสียงต่อไปนี้มีเสียงเพี้ยนตรงกับข้อใด
 ก. โค เร ~~ฟา~~ ซอล ~~ที~~ โค   ข. โค เร มี ~~ซอล~~ ~~ที~~ โค
 ค. โค เร ~~ฟา~~ ซอล ลา ~~โค~~   ง. โค เร มี ~~ซอล~~ ลา ~~โค~~
10. บันไดเสียงต่อไปนี้มีเสียงเพี้ยนตรงกับข้อใด
 ก. โค ที ลา ~~ซอล~~ ฟา มี ~~โค~~   ข. โค ที ลา ซอล ~~มี~~ ~~โค~~
 ค. โค ที ลา ~~ซอล~~ ฟา ~~เร~~ โค   ง. โค ที ลา ซอล ~~มี~~ เร ~~โค~~

แบบทดสอบชื่อและอัตราส่วนตัวโน้ต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จงฟังเสียงจากเทปต่อไปนี้ แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. เสียงต่อไปนี้ตรงกับโน้ตในข้อใด
ก. ข. ค. ง.
2. เสียงต่อไปนี้ตรงกับโน้ตในข้อใด
ก. ข. ค. ง.
3. เสียงต่อไปนี้ตรงกับโน้ตในข้อใด
ก. ข. ค. ง.
4. โน้ตที่มีค่าเป็น 2 เท่าของ คือ
ก. โน้ตตัวกลม ข. โน้ตตัวขาว ค. โน้ตตัวดำ ง. โน้ตตัวเซมิต 1 ชั้น
5. โน้ตที่มีค่าเป็น $\frac{1}{2}$ เท่าของ คือ
ก. โน้ตตัวกลม ข. โน้ตตัวขาว ค. โน้ตตัวดำ ง. โน้ตตัวเซมิต 1 ชั้น
6. โน้ตข้อใดมีความยาวของเสียงเท่ากับระยะทางต่อไปนี้ "
ก. ข. ค. ง.
7. โน้ตข้อใดมีความยาวของเสียงเท่ากับระยะทางต่อไปนี้ "
ก. ข. ค. ง.
8. ข้อใดมีค่าของตัวโน้ตเท่ากับ "โน้ตตัวกลม" 1 ตัว
ก. ข. ค. ง.
9. ข้อใดมีค่าของตัวโน้ตเท่ากับ โน้ตตัวขาว 1 ตัว
ก. ข. ค. ง.
10. ข้อใดมีค่าของตัวโน้ตเท่ากับ โน้ตตัวดำ 1 ตัว
ก. ข. ค. ง.

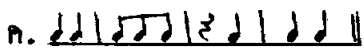
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

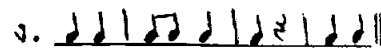
จงฟังเสียงจากเทปต่อไปนี้ แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. เสียงต่อไปนี้ตรงกับโน้ตข้อใด

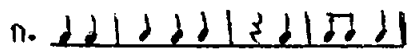
ก.

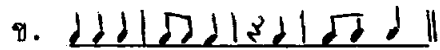
ข.

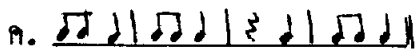
ค.

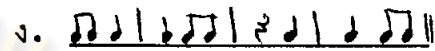
ง.

2. เสียงต่อไปนี้ตรงกับโน้ตข้อใด

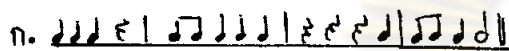
ก.

ข.

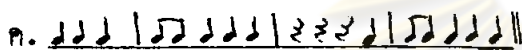
ค.

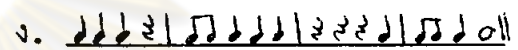
ง.

3. เสียงต่อไปนี้ตรงกับโน้ตข้อใด

ก.

ข.

ค.

ง.

4. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4 มีความหมายอย่างไร

ก. ใน 1 ห้องมีโน้ตตัวกลม 1 ตัว

ข. ใน 1 ห้องมีโน้ตตัวขาว 1 ตัว

ค. ใน 1 ห้องมีโน้ตตัวดำ 1 ตัว

ง. ใน 1 ห้องมีโน้ตตัวเข็บบัต 1 ชั้น 1 ตัว

5. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4 มีความหมายอย่างไร

ก. ใน 1 ห้องมีโน้ตตัวกลม 1 ตัว

ข. ใน 1 ห้องมีโน้ตตัวขาว 4 ตัว

ค. ใน 1 ห้องมีโน้ตตัวดำ 8 ตัว

ง. ใน 1 ห้องมีโน้ตตัวเข็บบัต 1 ชั้น 16 ตัว

6. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4 มีความหมายอย่างไร

ก. เพลงนั้นมี 4 จังหวะต่อ 1 ห้อง

ข. เพลงนั้นมี 8 จังหวะต่อ 1 ห้อง

ค. เพลงนั้นมี 4 จังหวะรวม 4 ห้อง

ง. เพลงนั้นมี 4 จังหวะรวม 8 ห้อง

7. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4 ควรเขียนหน้าข้อใด

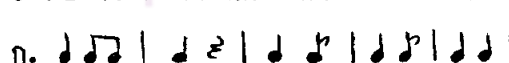
ก.

ข.

ค.

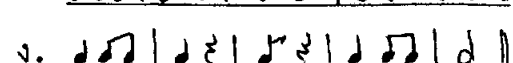
ง.

8. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4 ควรเขียนหน้าข้อใด

ก.

ข.

ค.

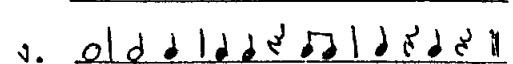
ง.

9. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4 ควรเขียนหน้าข้อใด

ก.

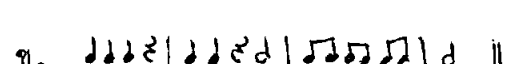
ข.

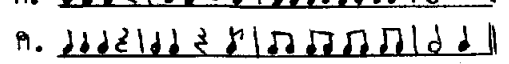
ค.

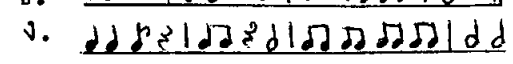
ง.

10. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4 ควรเขียนหน้าข้อใด

ก.

ข.

ค.

ง.

แบบทดสอบจังหวะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จงฟังเสียงจากเทปต่อไปนี้แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. จังหวะทำนองต่อไปนี้หมายถึงข้อใด

- ก. มัวประวิงอะไรกันเล่า จงคบบมือพลัน (เพลง หากว่าเรากำลังสบาย)
- ข. ตื่นแต่เช้าอานน้ำสีพัน กินอาหารบำรุงร่างกาย (เพลง ตื่นแต่เช้า)
- ค. เที้ยวเค็มขมอยู่ในสวน คอกล้าควนกระคังงา (เพลง คอกไม้ไทย)
- ง. คาวเรื่องกุหลาบ เอนทาบช่อนกลืน (เพลง คอกไม้ไทย)

2. จังหวะทำนองต่อไปนี้หมายถึงข้อใด

- ก. ชนมันเหมือนสำลี (เพลง หนูมาลี)
- ข. มา มา ชี มา ไว ไว (เพลง มาเล่นดนตรี)
- ค. คาวเรื่องกุหลาบ (เพลง คอกไม้ไทย)
- ง. กายใจเราสุขเอ๋ย (เพลง ตื่นแต่เช้า)

3. จังหวะทำนองต่อไปนี้หมายถึงข้อใด

- ก. ไม่มีทุกข์ใดใดทั้งสิ้น (เพลง หากว่าเรากำลังสบาย)
- ข. หากว่าเรากำลังสบายจงคบบมือพลัน (เพลง หากว่าเรากำลังสบาย)
- ค. มาพวกเรามาเล่นดนตรี (เพลง มาเล่นดนตรี)
- ง. มาคิคสิให้เพลินเพลินใจ (เพลง มาเล่นดนตรี)

4. ข้อใดมีเครื่องหมาย "___" ตรงกับคำที่ลงจังหวะหลักของเพลงได้ถูกต้อง

- ก. หากว่าเรากำลังสบาย จงคบบมือพลัน ___
- ข. หากว่าเรากำลังสบาย จงคบบมือพลัน ___
- ค. หากว่าเรากำลังมีสุข ไม่มีทุกข์ใดใดทั้งสิ้น
- ง. มัวประวิงอะไรกันเล่า จงคบบมือพลัน ___

5. ข้อใดมีเครื่องหมาย "___" ตรงกับจังหวะหลักของเพลงถูกต้องทุกคำ

- ก. โตเร็วเร็วแล้วเรา เป็นผู้ใหญ่กายใจเราสุขเอ๋ย (เพลง ตื่นแต่เช้า)
- ข. คอกจำปีและคอกกระถิน ___ รื่นราวรินล่งกลิ่นหอม (เพลง คอกไม้ไทย)
- ค. มา มา ชี มาไวไว มาตั้งใจเล่นเครื่องดนตรี (เพลง มาเล่นดนตรี)
- ง. มัวประวิงอะไรกันเล่า จงคบบมือพลัน ___ (เพลง หากว่าเรากำลังสบาย)

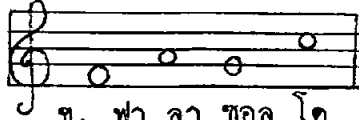

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. โน้ตในข้อต่อไปนี้ มีชื่ออ่านว่าอะไร

ก. ฟา ลา ซอล ที

ข. ฟา ลา ซอล โค

ค. เร ฟา มี ลา

ง. โค มี เร ซอล

2. โน้ตในข้อต่อไปนี้ อ่านว่าอย่างไร

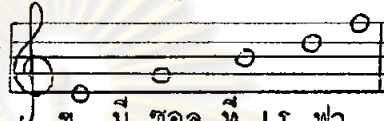
ก. โค มี ซอล ที

ข. โค เร มี ฟา

ค. ฟา ซอล ลา ที

ง. ฟา ลา โค มี

3. โน้ตคาบเส้นต่อไปนี้ อ่านว่าอย่างไร

ก. โค มี ซอล ที เร

ข. มี ซอล ที เร ฟา

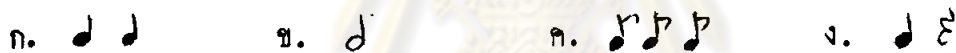
ค. มี ฟา ซอล ลา โค

ง. โค เร มี ฟา ซอล

4. โน้ตขอลีมีค่าน้อยที่สุด

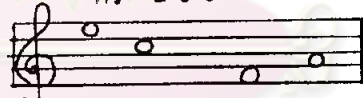
5. โน้ตขอลีมีค่าน้อยที่สุด

6. โน้ตขอลีมีค่าเท่ากับ "๕"

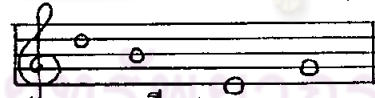

7. โน้ตในข้อต่อไปนี้ อ่านว่าอย่างไร

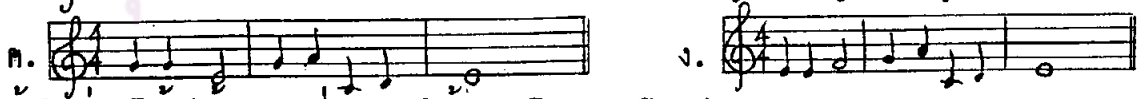
ก. โค มี ซอล ที ข. มี โค ฟา ลา ค. โค เร มี ฟา ง. ฟา ลา โค มี

8. โน้ตครบเส้นต่อไปนี้ อ่านว่าอย่างไร

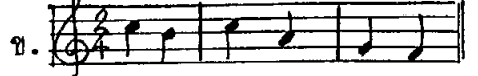
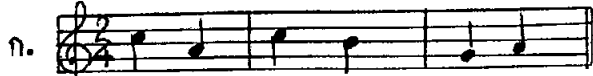

ก. โค มี ซอล ที ข. มี ซอล ที เร ค. มี ฟา ซอล ลา ง. เร ที มี ซอล

9. ขอลีอ่านโน้ตได้ตรงกับที่กำหนดให้ " ซอล ซอล มี ซอล ลา โค เร มี "

10. ขอลีอ่านโน้ตได้ตรงกับที่กำหนดให้ " โค ลา โค ที ซอล ลา "

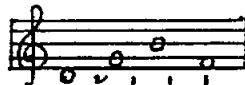
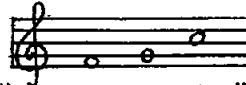

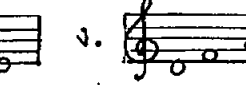

แบบทดสอบการเขียนโน้ตสากล

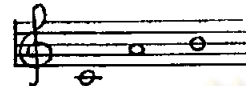

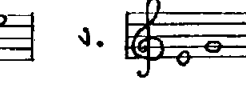
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. จงเขียนโน้ตที่มีชื่อต่อไปนี้ "เร ฟา ที มี "

ก. ข. ค. ง.

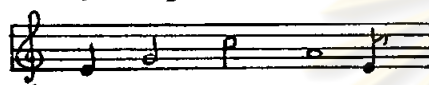

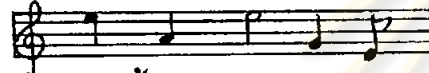
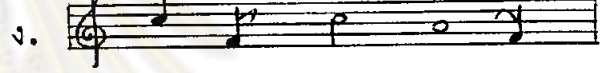
2. จงเขียนโน้ตที่มีชื่อต่อไปนี้ "โด ซอล ลา โด"

ก. ข. ค. ง.

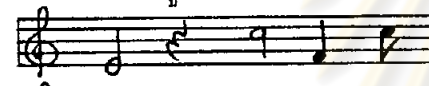
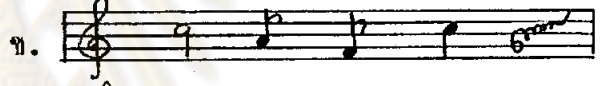
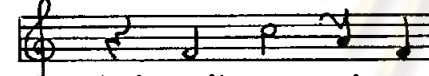
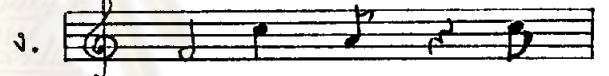
3. ข้อใดเขียนโน้ตถูกต้อง

ก. ข. ค. ง.

4. ข้อใดเขียนโน้ตถูกต้อง

ก. ข.
ค. ง.

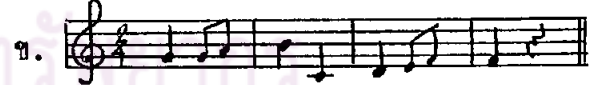
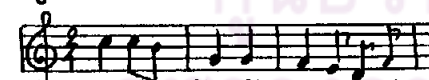
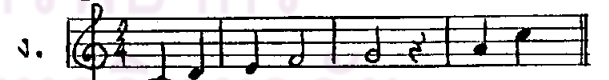
5. ข้อใดเขียนโน้ตถูกต้อง

ก. ข.
ค. ง.

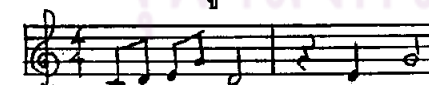

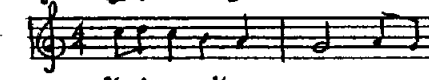
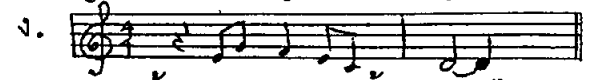
6. ข้อใดเขียนโน้ตถูกต้องตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ

ก. ข.
ค. ง.

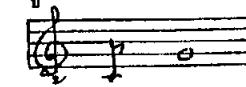
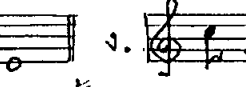
7. ข้อใดเขียนโน้ตได้ถูกต้องตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ

ก. ข.
ค. ง.

8. ข้อใดเขียนโน้ตได้ถูกต้องตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ

ก. ข.
ค. ง.

9. จงเขียนโน้ตต่อไปนี้ "โด (สูง) - โน้ตตัวดำ, ซอล-โน้ตตัวขาว, มี-โน้ตตัวกลม"

ก. ข. ค. ง.

10. จงเขียนโน้ตต่อไปนี้ "ฟา-โน้ตตัวกลม, ลา-โน้ตตัวดำ, ที-โน้ตตัวเขม็ด 1 ชั้น"

ก. ข. ค. ง.

ภาคผนวก จ

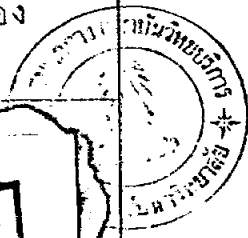
รูปภาพประกอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก
กลุ่มที่เรียนโดยใจหุ่ยวีทอร์ เคอร์

ข
กลุ่มที่เรียนโดยใจการชมรวง

ภาพที่ 1 ก การนำเข้าสู่บทเรียน

ภาพที่ 1 ข การนำเข้าสู่บทเรียน

ภาพที่ 2 ก การฝึกทงชั้น

ภาพที่ 2 ข การฝึกทงชั้น

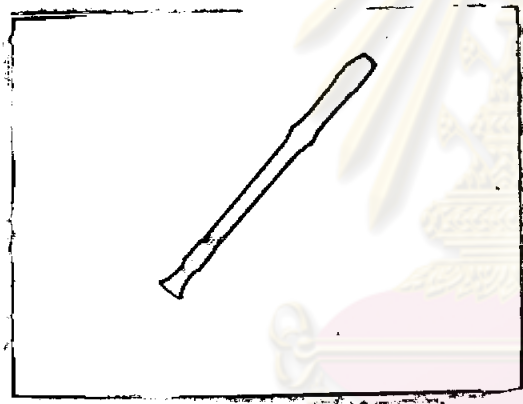
ภาพที่ 3 ก การฝึกเป็นกลุ่ม

ภาพที่ 3 ข การฝึกเป็นกลุ่ม

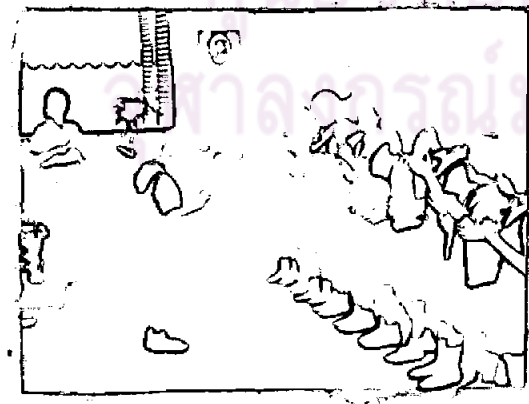
ก
กลุ่มที่เรียนโดยใช้ชุดวีรคอร์ดเดอร์

ภาพที่ 4ก การฝึกเดี่ยว

ภาพที่ 5 ก การใช้ชุดวีรคอร์ดเดอร์

ภาพที่ 6 ก การแสดงผลงาน

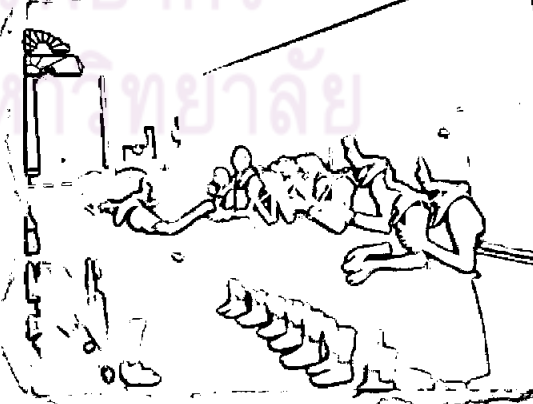
ข
กลุ่มที่เรียนโดยใช้การขับร้อง

ภาพที่ 4 ข การฝึกเดี่ยว

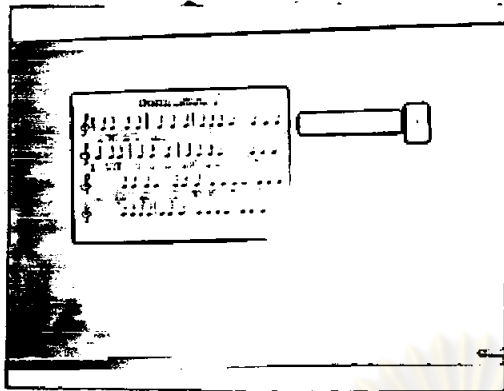

ภาพที่ 5 ข การใช้เสียงขับร้อง

ภาพที่ 6 ข การแสดงผลงาน

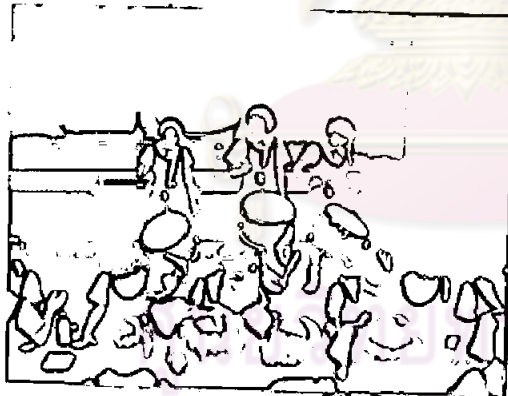
สื่อการสอนที่ใชร่วมกันทั้งสองกลุ่ม

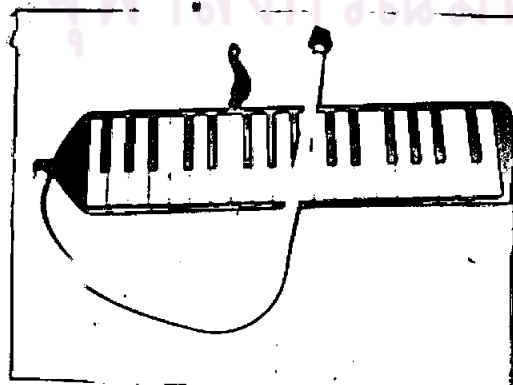
ภาพที่ 7 แผนภูมิเพลง

ภาพที่ 8 บัตรงานกลุ่ม

ภาพที่ 9 กลองสแนร์

ภาพที่ 10 เมโลดิก้า

ภาคผนวก ฉ

คำสถิติ และการคำนวณ

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การคำนวณค่าความเที่ยงของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนคนตรีสาทงชั้นพื้นฐาน

$$\text{สูตร K-R } 20 : \lambda_{xx} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_x^2} \right]$$

$$n = 60$$

$$\sum pq = 12.902$$

$$S_x^2 = \frac{\sum x^2}{N} - \left(\frac{\sum x}{N} \right)^2$$

$$= 98.18$$

$$\text{แทนค่า } \lambda_{xx} = \frac{60}{60-1} \left[1 - \frac{12.902}{98.18} \right]$$

$$= 1.02 (1 - 0.13)$$

$$\lambda_{xx} = 0.89$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การคำนวณค่า t เพื่อเปรียบเทียบคะแนนวิชาคณิตและนาฏศิลป์ประจำภาคต้น
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\sum X_1^2 + \sum X_2^2}{(N_1 + N_2) - 2} \cdot \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2}\right)}}$$

$$\bar{X}_1 = 15.11$$

$$\bar{X}_2 = 15.08$$

$$\sum X_1^2 = 11680$$

$$\sum X_2^2 = 11409$$

$$N_1 = 50$$

$$N_2 = 50$$

$$t = \frac{15.11 - 15.08}{\sqrt{\frac{11680 + 11409}{(50 + 50) - 2} \cdot \left(\frac{1}{50} + \frac{1}{50}\right)}}$$

$$= \frac{0.028}{\sqrt{\frac{22283}{98} \cdot 0.04}}$$

$$= \frac{0.028}{3.039}$$

$$= 0.01$$

ศูนย์วิทยพัรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การคำนวณค่า F เพื่อทดสอบภาวะแห่งความแปรปรวนของตัวอย่างประชากร
ทั้ง 2 กลุ่ม

$$\text{สูตร} \quad F = \frac{\sigma_1^2}{\sigma_2^2} \quad (\sigma_1^2 > \sigma_2^2)$$

$$\sigma_1^2 = \frac{\sum x_1^2}{N-1}$$

$$= .89$$

$$\sigma_2^2 = \frac{\sum x_2^2}{N-1}$$

$$= .77$$

$$F = \frac{.89}{.77}$$

$$= 1.16$$

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การคำนวณหาค่า t เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ภาคต้นพื้นฐาน
โดยใช้ชุดยี่คอร์เตอร์ ก็การใช้การชันรอง

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{(\sigma_{x_1}^2 + \sigma_{x_2}^2)(1 - r_{xy}^2)}}$$

$$\bar{x}_1 = 5.74$$

$$\bar{x}_2 = 5.42$$

$$\sigma_{x_1} = \frac{S_{x_1}}{\sqrt{N_1 - 1}} = .33$$

$$= 0.11$$

$$\sigma_{x_2} = \frac{S_{x_2}}{\sqrt{N_2 - 1}} = .35$$

$$= 0.12$$

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

$$= 0.51$$

$$t = \frac{5.74 - 5.42}{\sqrt{(.11 + .12)(1 - .51^2)}}$$

$$= \frac{0.32}{\sqrt{(0.23)(0.99)}}$$

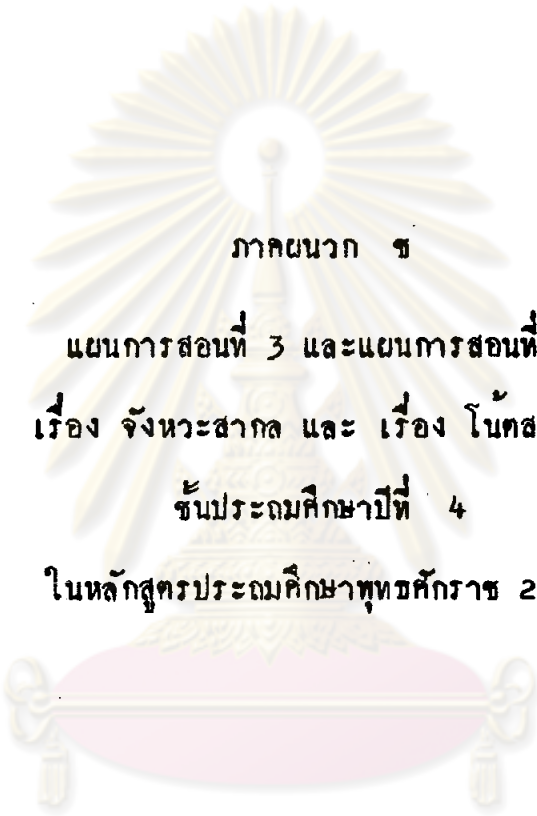
$$= \frac{0.32}{\sqrt{0.228}}$$

$$= \frac{0.32}{0.48}$$

$$= 0.66$$

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

แผนการสอนที่ 3 และแผนการสอนที่ 6
เรื่อง จังหวะสากล และ เรื่อง โน้ตสากล
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 3 จังหวะสากล

ความคิดรวบยอด

โน้ตสากล เป็นสัญลักษณ์ที่ช่วยให้ระบุคีย์เสียง ทำนองและจังหวะ

จุดประสงค์

1. ทำจังหวะด้วยวิธีต่าง ๆ พร้อมกับออกเสียงให้สอดคล้องกับจังหวะของโน้ต 4 ตัวคือ ♩ ♪ ♫ ○ โค้ดถูกต้อง เช่น ปรบมือ เคลื่อนตัว ก้าวเดิน
2. ใ้ระบุจักลักษณะ 4 , 2 และ 3
3. ให้ขับร้องเคลื่อนไหว พร้อมกับทำจังหวะกำกับโค้ดโดยวิธีต่าง ๆ ทั้งสาม

จังหวะ

คุณสมบัติที่ของการ เน้น

1. รู้จักเป็นผู้นำ ผู้ตาม และเป็นผู้นำที่ดี
2. รู้จักชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

เนื้อหา

1. ชื่อลักษณะและอัตราจังหวะของโน้ตสากล (Note value) 4 ตัวคือ
  - ♩ - ลักษณะนี้ใช้ชื่อว่าจังหวะ ทา มีอัตราความยาวของเสียง 1 จังหวะ
  - ♪ - ลักษณะนี้ใช้ชื่อว่าจังหวะ ทา - เท มีอัตราความยาวของเสียง เป็นครึ่งหนึ่งของจังหวะ ทา
  - ♫ - ลักษณะนี้ ใช้ชื่อว่าจังหวะ ทา - อ้า มีอัตราความยาวของเสียง 2 จังหวะ
  - - ลักษณะนี้ ใช้ชื่อจังหวะ ทา - อา - อา - อ้า มีอัตราความยาวของเสียง 4 จังหวะ
2. ชื่อและลักษณะของจังหวะ 4 , 2

หมายเหตุ จะใช้คำสมมติอื่น ๆ มาแทนก็ได้ แต่ต้องให้พยางค์นั้นมีอัตราความยาวของเสียงเท่ากับเสียงจังหวะ เช่น ♩ อาจจะมีชื่อว่า ทา และ ♪ มีชื่อว่า อี-อะ เป็นต้น

กิจกรรม

1. อัตรารังหระของทัวโน้ต

ก. จิงหระ ทา ♩

1. ครูตีกลองหรือทำจิงหระทัวโน้ตต่าง ๆ ให้จิงหระสม่ำเสมอเท่ากัน หรือใกล้เคียงกับจิงหระการเค้นของหัวใจ พร้อมกับให้นักเรียนเปล่งเสียงพยางค์ขึ้นเอง ให้เข้ากับจิงหระของครู เช่น บีม ตึก ฯลฯ

2. ทำจิงหระเหมือนข้อ 1 พร้อมกับให้นักเรียนเปล่งเสียงเป็นพยางค์ที่กำหนดให้ คือ ทา ให้เข้ากับจิงหระของครู และให้รู้จักสัญลักษณ์ของทา คือ

3. ให้นักเรียนคิดพยางค์สมมติขึ้นเอง พร้อมกับทำจิงหระในอัตรารังหระ

4. นักเรียนก้าวเดินหรือปรบมือให้เข้าจิงหระ ทา

ข. จิงหระ ทา - เท ♩

1. ครูตีกลองจิงหระ ทา ให้นักเรียนปรบมือ 2 ครั้ง ให้ลงพอดีกับจิงหระ
ทา

2. ครูตีกลองจิงหระ ทา - เท ให้นักเรียนปรบมือ 2 ครั้ง ให้ลงพอดีกับ
จิงหระ ทา - เท

3. ทำกิจกรรมเหมือนกับข้อ 2 พร้อมกับเปล่งเสียงพยางค์สมมติ ทา-เท ไปพร้อม ๆ กับจิงหระปรบมือ 2 ครั้ง ซึ่งเท่ากับเสียงของพยางค์สมมติที่เปล่งออกมา และให้รู้จักสัญลักษณ์ ทา - เท คือ

4. นักเรียนก้าวจิงหระ ทา และปรบมือจิงหระ ทา - เท พร้อมกับ
เปล่งเสียงจิงหระ ทา - เท

5. นักเรียนก้าวจิงหระและปรบมือจิงหระ ทา - เท พร้อมกับเปล่งเสียง
จิงหระ ทา

6. ให้นักเรียนคิดพยางค์สมมติขึ้นให้เข้ากับอัตรารังหระ

ค. จิงหระ ทา - อา ♩

1. ครูตีกลองหรือทำจิงหระในอัตรารังหระ ทา (♩) พร้อมกับนับ
1-2-3-4 โดยเน้นในจิงหระที่ 1 และจิงหระที่ 3

เคาะจังหวะ $\hat{1} - 2 - 3 - 4 - \hat{1} - 2 - 3 - 4 - - - -$
 ($\hat{\quad}$ หมายถึงจังหวะเน้น (accent) ให้ค้ำขึ้น)

2. ทำกิจกรรมเหมือนข้อ 1. พร้อมกับเปล่งเสียงชื่อสมมติกำกับตามไป
 ค่ายในอัตรานี่สม่ำเสมอ คือ

เคาะจังหวะ $\hat{1} \quad 2 \quad 3 \quad 4 \quad \hat{1} \quad 2 \quad 3 \quad 4 - - - - -$
 เปล่งเสียง   ทา   อา   ทา   อา   ทา   อา   ทา   อา

3. ให้นักเรียนก้าวเดินในจังหวะที่ 1 พร้อมกับนับหนึ่งและสอง ในจังหวะ
 ที่ 2 ไม่ต้องก้าวเดิน เน้นไว้หนึ่งจังหวะ เพียงแต่อกเสียงนับสองเท่านั้น

4. ให้อธิบายลักษณะ ทา - อา คือ

จังหวะ   ทา - อา - อา - อา

1. ครูทีกลองหรือทำจังหวะในอัตรานี้ ทา (๑) พร้อมกับนับ
 1 - 2 - 3 - 4 โคยเน้นในจังหวะที่ 1

เคาะจังหวะ $\hat{1} - 2 - 3 - 4 - \hat{1} - 2 - 3 - 4 - - - - -$

2. ทำกิจกรรมเหมือนข้อ 1. พร้อมกับเปล่งเสียงชื่อสมมติกำกับตามไป
 ค่ายในอัตรานี่สม่ำเสมอ คือ เคาะจังหวะ $\hat{1} - 2 - 3 - 4 - \hat{1} - 2 - 3 - 4$

เปล่งเสียง   ทา- อา- อา- อา- ทา- อา- อา- อา

3. ให้นักเรียนก้าวเดินเฉพาะจังหวะที่ 1 แล้วเพิ่มไว้ 3 จังหวะขณะ
 ปฏิบัติไ้ นับ 1 - 2 - 3 - 4 ประกอบจังหวะไปค่าย

4. ให้อธิบายลักษณะของ   ทา - อา - อา - อา - คือ 0

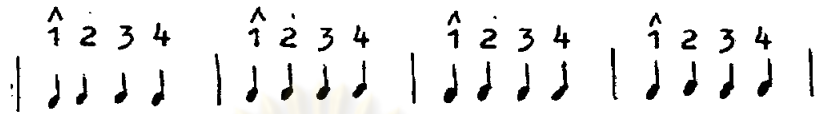
2. ลักษณะของจังหวะ $\begin{matrix} 4 & 2 \\ 4 & 4 \end{matrix}$

ก. จังหวะ $\begin{matrix} 4 \\ 4 \end{matrix}$

1. ครูเคาะจังหวะในอัตรานี้ ทา (๑) พร้อมกับนับ 1 - 2 -
 3 - 4 โดยสม่ำเสมอ และให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายต่าง ๆ ให้มีเสียงหนัก-เบา
 เช่น ก้าวเดิน ประนมมือ คีตนิ้ว ชยับเอว สะบัดมือ ฯลฯ ให้ตรงกับจังหวะ

2. ครูเคาะจังหวะในอัตราจังหวะ ทา (♩) พร้อมกับนับ 1 - 2 - 3 - 4 โดยเน้นเสียงหนัก จังหวะที่ 1 (ให้นักเรียนดูแผนภูมิประกอบจังหวะ) แล้วให้นักเรียนสังเกตว่าใน 1 ท้องมีกี่จังหวะ เสียงที่เน้นหนักมีกี่จังหวะและบอกให้นักเรียนทราบว่านี่คือจังหวะ 4 เขียนเป็นสัญลักษณ์ว่า $\frac{4}{4}$

หมายเหตุ - ^ คือเครื่องหมายเสียงหนักหรือเน้นเสียง (accent)
- ก่อนสอนเรื่องลักษณะของจังหวะ ควรสอนให้เด็กเข้าใจถึงการออกเสียงหนัก-เบา ตามเครื่องหมายที่กำหนด

3. ให้เคลื่อนไหวประกอบจังหวะ $\frac{4}{4}$ ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น

3.1 ปรบมือจังหวะ 1 คีคมือกลับไปมาให้เข้ากับจังหวะ 2-3-4 ในอัตราความเร็วของจังหวะ ทา (♩)

3.2 กระพริบเท้าจังหวะ 1 ปรบมือให้เข้ากับจังหวะ 2-3-4 ในอัตราความเร็วของจังหวะ ทา (♩)

3.3 มือแตะส้อมยัสตามลำดับตั้งแต่ศีรษะ บ่า เอว ขา (ไม่ย่นขึ้น ย่นลง) พร้อมกับนับ 1 - 2 - 3 - 4 ในอัตราจังหวะ ทา (♩)

4. ให้นักเรียนเคลื่อนไหวจังหวะที่ 1 ยึดกับจังหวะที่ 2 - 3 และที่ 4 ตามคำสั่งของครู เช่น

4.1 โยกหน้าจังหวะที่ 1 พร้อมกับนับไปควย แล้วส่ายหน้าซ้ายขวา พร้อมกับนับ 2-3-4 โยกคคองกับจังหวะ

4.2 โยกขาเดินจังหวะที่ 1 และโยกตัวซ้าย-ขวา ให้เข้ากับจังหวะ 2-3-4 พร้อมกับนับไปควย

๗๓

5. ให้ขับร้องเพลงโคเพลงหนึ่งเป็นเพลงจังหวะ 4 พร้อมกับทำจังหวะไปควยวิธีต่าง ๆ เช่น ขยับเครื่องดนตรีประเภทเคาะจังหวะ

ตัวอย่างเพลงจังหวะ 4
4

เพลง ลามะลีลา

เนื้อร้อง เบญจา แสงมลิ

ลามะลีลา ขึ้นคันเบ็นมะลิซ้อน พอแตกใบอ่อนเบ็นมะลิลา
ตัวที่เข้าโรงเรียนแล้ว ตัวที่เข้าโรงเรียนแล้ว ส่วนแม่น้องแก้วยังเล่นตุ๊กตา

แผนผังการเคาะจังหวะประกอบจังหวะ 4
4

-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+							
	ลา	มะ	ลี	ลา	ขึ้น	คัน	เบ็น	มะ	ลิ	ซ้อน	พอ	แตก	ใบ	อ่อน	เบ็น	มะ	ลิ	ลา
ตัว	ที่	เข้า	โรง	เรียน	แล้ว	ตัว	ที่	เข้า	โรง	เรียน	แล้ว	ส่วน	แม่น้อง	แก้ว	ยัง	เล่น	ตุ๊ก	ตา

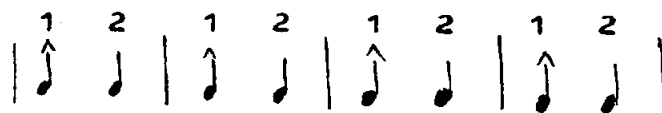
+ ให้เคาะเสียงหนัก (ใช้มือขวา)

- ให้เคาะเสียงเบา (ใช้มือซ้าย)

ข. จังหวะ 2/4

1. ครูเคาะจังหวะในอัตราจังหวะ ห้า (๑) พร้อมกับนับ 1-2,

1-2 - - โดยเน้นเสียงหนักในจังหวะที่ 1 (ใช้แผนภูมิ หรือเขียนบนกระดานเพื่อให้
นักเรียนนับจังหวะ) แล้วให้นักเรียนสังเกตว่า ในห้อง 1 ห้อง (ดูแผนภูมิมีกี่จังหวะ เสียง
ที่เน้นหนักมีกี่จังหวะ เสียงที่เบา มีกี่จังหวะ

2. ให้ทำจังหวะประกอบด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ปรบมือจังหวะที่ 1 ด้วยมือซ้ายหรือขวาในจังหวะที่ 2 (ตัวอย่างกิจกรรมนี้ให้ดูจากจังหวะ $\frac{4}{4}$ เป็นหลัก แล้วเลือกมาดัดแปลงให้เป็นตัวอย่างให้เหมาะสมกับเวลา)

ตัวอย่างเพลงจังหวะ $\frac{2}{4}$ (เพลงแหม่มทอง นำคอนสอร์ทมาเป็นตัวอย่าง)

-	+	-	+	-	+	-	+
	แหม่ม รัก	กัน	ทอง ไว้	ไทย เรา	เขาครองเป็น พวกไทย ใน	แคน แคน	ไทย ทอง

+ ให้เคาะเสียงหนัก (ใช้มือขวา)

- ให้เคาะเสียงเบา (ใช้มือซ้าย)

3. ชีบร้องเพลงแหม่มทอง พร้อมกับเคาะจังหวะโดยใช้มือซ้ายและขวาคามเครื่องหมายที่ถูกต้อง ให้สังเกตด้วยว่า ขณะที่บางท่อนเสียงร้องหยุดไปแล้วนั้น จังหวะทั้งมือซ้ายและมือขวายังคงมีอยู่

4. ครูป้อนนักเรียนทราบว่า การเคาะจังหวะคังได้ปฏิบัติตามแล้วนั้น เป็นจังหวะมาร์ช ใช้เป็นเพลงเดินพาเหรดได้ เขียนเป็นสัญลักษณ์ว่า $\frac{2}{4}$

5. ให้นักเรียนก้าวเดินโดยให้ก้าวเท้าลงในจังหวะที่เคาะเสียงหนัก (เครื่องหมาย +)

สื่อการสอน

1. แผนภูมิเพลง และแผนภูมิแสดงตัวโน้ต อัคราจังหวะ $\frac{4}{4}$, $\frac{2}{4}$

2. เครื่องจังหวะต่าง ๆ เช่น กลอง ไม้เคาะจังหวะ ฯลฯ

แผนการสอนที่ 6 โน้ตสากล

ความคิดรวบยอด

ตัวโน้ตสากลเป็นสัญลักษณ์แทนระดับเสียงดนตรี ใช้เรียบเรียงเป็นทำนอง

จุดประสงค์

1. เขียนลักษณะบรรทัด 5 เส้น และชื่อตัวโน้ตกำกับเส้นและช่องว่างระหว่างเส้นได้ถูกต้อง
2. สามารถไล่เสียง โค มี โซล ลา ได้อย่างถูกต้อง พร้อมกับทำสัญญาณมือประกอบระดับเสียง
3. ร้องเพลงโคโยไซเสียงตัวโน้ตแทนคำร้องได้ถูกต้อง จังหวะและเสียงไม่เพี้ยน

คุณสมบัติที่ต้องการ เน้น

1. การมีอารมณ์แจ่มใส
2. การมีสมาธิในการทำงาน
3. ความมีระเบียบ

เนื้อหา

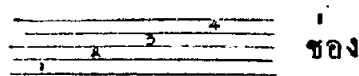
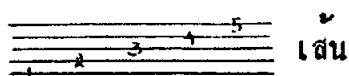
1. สัญลักษณ์ตัวโน้ต เส้นและช่องว่างระหว่างเส้น
2. ตำแหน่งของตัวโน้ตที่คาบเส้นและช่องว่างระหว่างเส้น
3. ระดับเสียงของตัวโน้ต และลักษณะสัญลักษณ์

กิจกรรม

1. สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวโน้ต เส้น และช่องว่างระหว่างเส้น
  - 1.1 สนทนากันเกี่ยวกับลักษณะและประโยชน์ของบรรทัด 5 เส้น

โดยดูจากแผนภาพบรรทัด 5 เส้น หรือจากการเขียนบนกระดาน

ช่วยกันนับเส้น และช่องของบรรทัด 5 เส้น

1.2 ช่วยกันเขียนสัญลักษณ์ลงในบรรทัด 5 เส้น เขียนคาบเส้นและช่องว่างระหว่างบรรทัด 5 เส้น ตามระดับเสียง เน้นโน้ต 4 ตัวคือ โค มี โซล ลา โดยผลัดกันเขียนคนละเสียง หรือแข่งขันกันระหว่างกลุ่ม แต่ถ้ามีแผ่นผ้าสาส์กให้ช่วยกันนำตัวโน้ตกระดาษไปติดลงในแผ่นผ้าสาส์กแข่งขันกันก็ได้

โค เร มี ฟา โซล ลา ซี โค

2. ไล่เสียงโน้ต 7 เสียง คือ โค เร มี ฟา โซล ลา ซี โค โดยครูขึ้นต้นเสียงหรือให้นักเรียนผลัดกันขึ้นต้นเสียง

3. ทบทวนโน้ต 4 เสียง คือ โค มี โซล ลา และไล่เสียงให้ถูกต้อง พร้อมกับใช้สัญญาณมือ ประกอบการออกเสียง (คุณภาพประกอบในภาคผนวก) และไล่เสียงสลับกันไปมา ตัวอย่างเช่น

3.1 ไล่เสียงให้ถูกต้อง เริ่มตั้งแต่ โค-มี-โซล-ลา พร้อมทั้งใช้มือทำท่าประกอบเสียงของโน้ตแต่ละตัว ปฏิบัติดังนี้ซ้ำกันหลาย ๆ ครั้ง จนจำเสียงและท่ามือประกอบโคได้แล้ว จึงให้หัดไล่เสียงลงมา จาก ลา-โซล-มี-โค พร้อมทั้งท่าทำมือประกอบเสียงเช่นกัน

3.2 ไล่เสียงโน้ตทีละคู่พร้อมทั้งท่าทำมือประกอบเสียงโน้ต เช่น โค-มี , มี-โซล , โซล-ลา หรือทีละสาม เช่น โค-โค-มี, มี-มี-โซล, โซล-โซล-ลา ฯลฯ

หมายเหตุ

1. ครูไล่เสียงควรวีธีอื่น ๆ ก็ได้เพื่อที่จะเน้นให้นักเรียนจำระดับเสียงของโน้ต 4 ตัว คือ โค-มี-โซล-ลา ได้อย่างแม่นยำ

2. ท่าทำมือประกอบระดับเสียง ครูอาจกำหนดค้อย่างอื่นนอกเหนือจากท่ามือในภาคผนวก จุดประสงค์ก็เพื่อให้นักเรียนเน้นความแตกต่างของระดับเสียงของตัวโน้ตแต่ละตัวนั่นเอง

3. ร้องเพลงตามระคัมเสียง

- 3.1 อ่านเนื้อเพลงไว้ จากแผนภูมิหรือจากการเขียนบนกระดาน
- 3.2 ฟังเพลงจากเครื่องบันทึกเสียงหรือตามที่ครูร้อง
- 3.3 ร้องตามจากเครื่องบันทึกเสียงหรือจากครูร้องตั้งแต่ต้นจนจบ
- 3.4 ร้องชื่อระคัมเสียง โค-มี-โซล-ลา แทนคำร้อง
- 3.5 ทำท่าใช้มือประกอบเสียงโน้ตที่ร้องอย่างช้า ๆ เพื่อจะทำสัญญาข้อมือ

โคไม่บึก

- 3.6 แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งร้องและทำท่ามือประกอบ อีกกลุ่มหนึ่งทำจังหวะตามที่กำหนดให้หรือโดยอิสระ

สื่อการสอน

1. แผนภาพหรือแผนป้ายผ้าสีแสดงเส้นและช่องของบรรทัด 5 เส้น
2. ตัวโน้ต กระดาษ
3. ภาพท่ามือประกอบเสียงโน้ต
4. แผนภูมิเพลงไว้
5. เครื่องดนตรีที่ได้เสียงโคชัดเจน เช่น ขลุ่ย เมโลดีก้า ฯลฯ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสุมาลี ขจรคำรงกิจ เกิดวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2498 ที่อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา วุฒิการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2520 เข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2522 ปัจจุบันทำงานในตำแหน่ง ครูวิชาการ ซุ่ยริคอร์ดเกอร์ บริษัท สยามกลการ จำกัด ฝ่ายคนตรียามาฮา ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย